POMURSKI VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 13. MARCA 1958
Leto X — Štev. 10 Cena din 10.—

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

ZA VSE NAPREDNO JE NAJBOLJ DOJEMLJIVA

MLADINA

V ponedeljek je bila v Murski Soboti letna okrajna partijska konferenca, katere se je udeležilo 187 delegatov iz vseh pomurskih občin. Kot gosje so konferenci prisostvovali Vlado Krivic, član CK ZKS, dosedanja ljudska poslanca Ivan Kreft in Boris Kocjančič, član sekretariata glavnega odbora socialistične zveze Dušan Bravničar, poslanski kandidat Franc Lubej, zastopnik JLA major Miha Šušteršič in drugi.

Po poročilu sekretarja OK ZKS **Ivana Horvata**, ki ga v nekoliko skrajšani obliki objavljamo, in po poročilu organizacijskega sekretarja OK ZKS **Marije Prizmičeve** so udeleženci konference nadaljevali delo v treh komisijah. Komisijo za delavsko in družbeno upravljanje je vodil Rudi Čačinovič, komisijo za kmetijska in zadružna vprašanja je vodil Štefan Antalič, komisijo za ideološka in organizacijska vprašanja pa Marija Prizmičeva.

V popoldanskem delu konference so delegati izvolili med drugim tudi 35-članski okrajni komite ZKS.

Sekretar OK ZKS Ivan Horvat je po krajšem uvodu o mednarodni vlogi naše države ter o splošnih gospodarskih uspehih dejal:

Iz teh naših gospodarskih možnostih, bi morali izhajati, kadar se borimo s težavami, ki

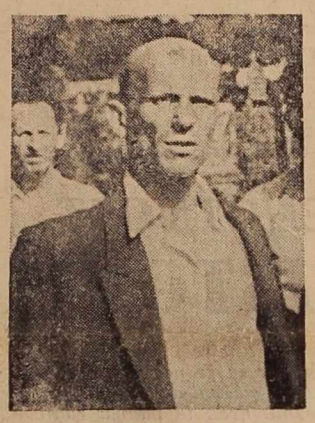

Ivan Horvat

jih še nismo premagali. Iti preko teh možnosti in zahtevati tisto, česar trenutno ne moremo doseči, je škodljivo, ker nas prav take nemogoče zahteve peljejo mimo obstoječih pogojev, ki nam pa omogočajo doseči marsikaj koristnega. Prav komunisti bi morali vedeti to, da se čez noč ne bo dalo odpraviti vseh težav, da težave še imamo in jih bomo imeli tudi v bodoče in da smo dolžni te težave premagovati.

Za tem je govoril o delu Socialistične zveze.

Čeprav se številčno stanje članstva SZDL v zadnjih letih ni bistveno povečalo, je tudi tu dosežen določen napredek. Vi vsi se prav gotovo spominjate, da pred nekaj leti v nekaterih takratnih občinah sploh nismo imeli prave evidence o številčnem stanju članov SZDL. Na papirju je sicer bilo nekaj napisanega, toda pobrana članarina se nikoli ni ujemala s stanjem članstva. Z uvedbo novih občin — komun — se je pa tudi to stanje izboljšalo. Sedaj smo že dosegli to, da so vaški in terenski odbori osnovnih organizacij redno volieni in sicer skoraj povsod s tajnimi volitvami. Število članstva se registrira v skladu s plačano članarino. Slabost nekaterih osnovnih organizacij, posebno po vaseh, je bila tudi v tem, da odbori niso ničesar povedali članom SZDL o povečanju članarine, boječ se, da bo vsled tega število članstva padlo. Po podatkih zadnjih občnih zborov in izvršenih volitvah vodstev osnovnih organizacij izhaja, da se je vsled povečane članarine zni-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Besede TOVARIŠA TITA

Prejšnji teden so objavil vsi naši dnevniki razgovor predsednika Tita s sodelavcem »New York Timesa« C. L. Sulzbergerjem. Na prvo vprašanje, zakaj smo se odrekli ameriški vojaški pomoči, je tovariš Tito odgovoril, da prejemanje te pomoči ni bilo več v skladu z našo zunanjo politiko. Naša zunanja politika je namreč usmerjena na sodelovanje z vsemi deželami in na dobre stike z vsemi državami. Razen tega se Jugoslavija ni več čutila ogrožena z nobene strani, da bi ji bila ta pomoč potrebna.

Tovariš Tito je poudaril, da nam je bila ta pomoč tudi politično nerodna, ker je ameriški Kongres v zvezi z njo dostikrat zahteval ponovno proučitev jugoslovanske zunanje politike glede naših stikov s Sovjetsko zvezo in drugimi vzhodnimi deželami. Takšne ponovne proučitve so nam bile neprijetne in so kršile naše neodvisno gledišče, ki ga imamo v zunanji politiki. To pa ni bilo glavno, je dejal tovariš Tito, marveč je bilo glavno dejstvo, da vojaška pomoč ni bila več v skladu z našo zunanjo politiko, s politiko koeksistence.

Dalje je tovariš Tito odgovoril na vprašanja o pomenu balkanskega sporazuma, o jedrski demilitarizaciji in nevtralizaciji in tudi o tem, zakaj smo priznali Vzhodno Nemčijo, dejal, da je nevtralnost bolj škodljiva kot koristna itd. Tovariš Tito je povedal tudi svoje mnenje o deklaraciji 12 komunističnih partij in izjavil, da nacionalnega komunizma ni, izrazil svoje mnenje o razvoju v Sovjetski zvezi, poudaril, da razorožitev manjših dežel ni odločilna itd.

ZA RAZCVET SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE!

Državljani Jugoslavije!

Pod tem naslovom je izdal Zvezni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije vsem volivcem, državljanom in državljankam ter mladini in mladim volivcem Jugoslavije volilni razglas, v katerem med drugim pravi, da bodo z enodušno udeležbo na volitvah narodi Jugoslavije še enkrat izpričali, da so zvesti velikim pridobitvam ljudske revolucije, da vedo, kam gredo in da so pripravljeni še nadalje boriti se za razcvet svoje socialistične domovine.

Volitve naj bodo še ena manifestacija, pravi dalje razglas, enakopravnosti, ki jo uživajo vsi jugoslovanski narodi in vse narodne manjšine v deželi, naj bodo manifestacija njihove trdne enotnosti v izgradnji nove, socialistične skupnosti narodov Jugoslavije. To bo prepričljiv odgovor vsem sovražnikom, ki skušajo ovirati naš socialistični razvoj.

Državljani in državljanke socialistične Jugoslavije! Vsi na volišča, poziva ob koncu razglas, vsi do zadnjega — naprej pod zastavo, okrog katere se zbirajo milijoni članov Socialistične zveze delovnega ljudstva z Zvezo komunistov na čelu. Za razcvet socialistične Jugoslavije, za našo srečnejšo prihodnost, za neodvisnost naše domovine, za zmago socializma, za mir na svetu!

PREDVOLILNA ZBOROVANJA po vsej državi

Minuli teden in zadnje dni je bilo v vsej državi več velikih predvolilnih zborovanj. Tako je na velikem predvolilnem zborovanju v Trbovaljah govoril član Zveznega izvršnega sveta **Mijalko Todorović**. Med drugim je dejal, da ne smemo pozabljati, da je naš demokratični mehanizem še mlad in da se pri obravnavanju raznih problemov še učimo. Vsi naši ljudski odbori še ne izpolnjujejo svoje dolžnosti tako, kot bi jih morali. Po njegovih besedah socialistični delavec **ni samo tisti delavec, ki na svojem mestu vestno in vztrajno dela, kar je seveda potrebno in koristno zanj in za vso skupnost, vendar mi hočemo iz večine naših delavcev in kmetov napraviti ljudi, ki se bodo zanimali za vsa važna vprašanja. Mi hočemo, je dejal Mijalko Todorović, da bo vsak naš delovni človek zahteval, naj mu poročajo o vseh vprašanjih, da bo sam predlagal, kritiziral itd. Šele to bo pravi socialistični delavec, tega pa še nismo dosegli.**

Na velikem zborovanju v Štipu je govoril tudi predsednik Izvršnega sveta LRS **Boris Kraigher**, na Voždovcu v Beogradu pa podpredsednik Zveznega izvršnega sveta **Aleksander Rankovič**, ki je dejal, da naše merilo za demokracijo ni razdelitev oblasti med dvema političnima strankama in tudi ne koalicijske kombinacije vodstev več političnih strank in podobno. **Naše merilo za demokracijo je v tem, koliko in kakšne pravice imajo državljani v določanju tako splošne politike dežele, kakor tudi v uveljavljanju takšne politike po konkretnem vsakdanjem funkcioniranju celotnega družbenega mehanizma. In potem, koliko ima vsak državljan, ne glede na spol, poklic, versko pripadnost, narodnost, premoženjsko stanje in podobno, možnosti, da sodeluje v upravljanju in odločanju v deželi, presojamo stopnjo demokratizma tiste dežele.** Če te pravice odrekajo ali omejujejo ženskam, zreli mladini, nepismenim, revnim ali če gre za druge podobne omejitve, tedaj to ni demokratizem, kakor ga pojmujemo mi, temveč privilegij manjšine in nedemokratično omejevanje temeljnih pravic državljanov ne glede na to, koliko je v deželi političnih strank. Za naš sistem socialističnega demokratizma je Aleksander Rankovič dejal, da stremimo za tem, da bi prišla volja in razpoloženje državljanov čimbolj do izraza, **saj jim naš družbeni in politični sistem zagotavlja vse možnosti, da v najrazličnejših oblikah sodelovanja in dela političnih in družbenih organizacij izvolijo svoje predstavnike in da tako po svojem najboljšem prepričanju zagotavljajo in izgrajujejo družbeno in politično življenje socialistične Jugoslavije.**

Na predvolilnem zborovanju v Tuzli, je govoril član Zveznega izvršnega sveta **Franc Leskošek**, na zborovanju v Kruševcu predsednik ljudske skupščine Slovenije **Miha Marinko**, v ljubljanski občini Bežigrad **Vida Tomšičeva** itd. Državni sekretar za blagovni promet **Marjan Brecelj** je imel troje velikih zborovanj v Piranu, Izoli in Kopru, v Ljubljani pa je na predvolilni konferenci v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča imel referat podpredsednik Zveznega izvršnega sveta, kandidat za Zvezni zbor Zvezne ljudske skupš. **Edvard Kardelj.** V svojih izčrpnih izvajanjih o osnovnih ciljih socialistične graditve je med drugim dejal:

(Nadaljevanje na 2. strani)

Uvedba malega obmejnega prometa zahteva ustrezne priprave

VELIKE SKUPNE KORISTI

KAKOR KAŽE, SE BOMO MORALI V POMURJU DOBRO PRIPRAVITI NA MALI OBMEJNI PROMET. TU GRE NAJPREJ ZA USTREZEN SPREJEM ENODNEVNIH IZLETNIKOV ONSTRAN MEJE. PRIČAKUJEMO NAMREČ LAHKO, DA BO TAKIH IZLETNIKOV GOTOVO MNOGO, SAJ JIH JE BILO ŽE PRED VOJNO V GORNJI RADGONI IN DRUGIH OBMEJNIH MESTIH ZMERAJ DOVOLJ. TUDI SEDAJ SO ŽIVILA V AVSTRIJI MNOGO DRAGJA KOT PRI NAS, ZATO BODO MNOGI AVSTRIJCI OB PROSTIH DNEH OBISKALI NAŠA GOSTIŠČA OB MEJI.

Po zadnji vojni takega prometa pri nas še ni bilo. Zato sedaj še tudi nimamo dovolj potrebnih gostišč za izletnike, ki nam bodo lahko prinašali mnogo deviz, a tudi ne izkušenj. Mali obmejni promet bo gotovo poživil tudi dejavnost zdravilišča Radenci. Ne glede na gostišča pa bo treba v obmejnih krajih povečati tudi zmogljivost trgovin z živili in nekatere obrtne dejavnosti.

Uvedba malega obmejnega prometa bo vsekakor koristila kmetovalcem v bolj oddaljenih krajih Pomurja. Ti bodo, kakor upajo, lažje prodali svoje pridelke kot so jih v zadnjem času. Zvedeli smo, da so nekateri celo pripravljeni pridelovati za prodajo v Avstrijo solato in druge vrtnine, za katere zaradi oddaljenosti od industrijskih krajev pri nas težko najdejo odjemalce.

Pri Trgovinski zbornici okraja Murska Sobota smo zvedeli, da so že leta 1953 predlagali ustanovitev trgovskega podjetja za izvoz kmetijskih pridelkov v Avstrijo. Če bi takrat s svojim predlogom prodrli, bi danes stvari že tekle kakor treba. To pristojnosti naj bi takrat dobilo zadružno podjetje »Agromerkur«. V zvezi z malim obmejnim prometom bo od kmetijskih pridelkov prišla v poštev predvsem živina, dalje

(Nadaljevanje na 6. strani)

Zima, zima bela . . .

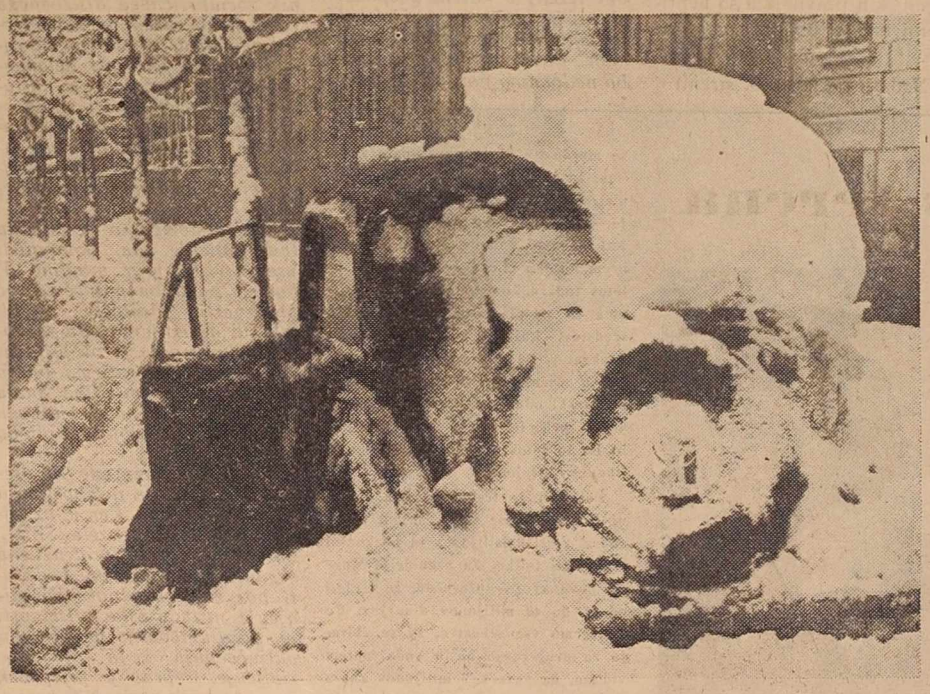

OB KONCU MINULEGA TEDNA, KO SMO ŽE VSI ŽELJNO PRIČAKOVALI RESNIČNE POMLADI, NAS JE ZOPET PRESENETILA ZIMA Z BELO ODEJO (NA SLIKI). SNEGA JE BILO DOVOLJ TUDI V POMURJU, V BOLJ ZAHODNIH KRAJIH PA JE NARAVA Z NJIM SE MANJ SKOPARILA.

KOGAR ZANIMAJO MUHAVOSTI LETOSNJE ZIME, NAJ PREBERE SESTAVEK »ZIMA NA OBROKE« NA 6. STRANI.

Brigada mladih Pomurcev že na delu

○ *Minulo soboto je po brigadni svečanosti odpotovala na avto cesto prva brigada mladih Pomurcev. Brigada šteje 130 mladincev, ki bodo imeli svoje delovišče v naselju Mačkovec pri Novem mestu.*

○ *Brigadno zastavo je predal mladini predsednik okrajnega odbora SZDL tovariš Franc Rogl.*

○ *Opozarjamo bralce, da bomo v naslednji številki našega tednika posvetili veliki akciji mladinskih brigad daljši sestavek.*

Živela ZK Jugoslavije - gibalna in najzavednejša sila našega socialističnega boja!

Za vse napredno je najbolj dojemljiva mladina

(Nadaljevanje s 1. strani)

žalo število članov SZDL le za 2 %, zadnje čase pa smo v tej predvolilni kampanji zabeležili ponoven porast članstva. Po najnovejših podatkih imamo vključenih 30 % vseh volilnih upravičencev v SZDL. To je nedvomno zelo nizek % volilnih upravičencev, vključenih v Socialistično zvezo. Izpod tega povprečja so razen občine Murska Sobota, vse ostale občine na levem bregu Mure, najslabše med vsemi so pa občina Petrovci, Grad, Beltinci, Lendava, Cankova in Martjanci. Na 1. mestu je še vedno občina Ljutomer, ki ima 59,1 % vseh volilnih upravičencev vključenih v SZDL.

Glede dela sindikata je dejal, da so se ti nekoliko preveč ukvarjali izključno s problemi podjetij, premalo pa so sodelovali pri splošnem uveljavljanju komunalne skupnosti!

»V bodoče bomo morali prav komunisti, posebno pa občinska politična vodstva, dejansko delati na tem, da bomo naše sindikate pripeljali do tega, da bodo kot predstavniki delavskega razreda postali nosilci vsega družbenega dogajanja v komuni.«

Poleg nekaterih pomanjkljivosti, na katere naletimo pri vsakodnevnem delu, je med drugim omenil tudi vprašanje žena:

Pomanjkljivost, ki jo opazimo pri sestavi OLO je v tem, da imamo sorazmerno premalo žena vključenih v ta organ. Če mi vemo, da imamo v okraju med volilnimi upravičenci nad 50 % žena in da mnoge izmed teh delajo v proizvodnji, v prosveti in kulturi, v zdravstvu in upravi, enako kakor moški, tedaj moramo tudi vedeti, da jim delamo veliko krivico, ko so samo z devetimi svojimi predstavnicami zastopane v OLO.

Precej obširno je analiziral v svojem poročilu delo mladine.

Danes lahko ugotavljamo, da je bil tudi tu dosežen lep napredek. To nam potrjujejo zadnje letne občinske konference mladine, ki so po vseh občinskih centrih bile uspešno izvedene. Kljub temu, da do leta 1954 mladinskih organizacij dejansko skoraj ni bilo se je naša mladina pod boljšim vodstvom Okrajnega komiteja LMS in veliko večji podpori občinskih političnih vodstev do konca preteklega leta toliko utrdila, da so vsi aktivi v decembru izvedli tajne volitve v svoja osnovna in občinska vodstva. Letne konference občinskih vodstev so povsod potekale dobro. Na teh konferencah se je veliko razpravljalo o delu aktivov mladih zadružnikov, ki so se v več primerih, kar dobro uveljavili. Ponekod je prišlo do zelo dobre povezave med aktivi mladih zadružnikov in KZ. Na okrajni mladinski konferenci so nekateri mladinci dali vrsto dobrih konkretnih predlogov, kako naj se v praksi uresniči resolucija Zvezne ljudske skupščine o pospeševanju kmetijstva. Do izraza so prišli tudi dobri predlogi, kaj bi se dalo v okraju izboljšati s prostovoljnim delom mladinskih brigad.

Če k temu še dodamo lanskoletno uspešno mladinsko akcijo pri gradnji nove ceste Mačkovci—Šalovci, veliko vlogo mladine pri zadnjih volitvah v občinske LO in pravkar izvedeno mobilizacijo mladinske brigade za gradnjo ceste Ljubljana—Zagreb, tedaj lahko mirno trdimo, da se je naša mladina skoraj v celoti otresla gledanja na ozko društveno zabavno vlogo svoje organizacije.

Prav tu pri tej akciji je naša mladina ponovno prekoračila vsa naša pričakovanja, ko smo prvotno računali, da bomo z veliko težavo zbrali 120 brigadirjev iz vrst kmečke in delavske mladine, v resnici se je pa za akcijo priglasilo toliko mladine, da smo sami zaprosili še za eno brigado, ki bo prav tako štela 120 brigadirjev. Zato pa te mladine ne smemo podcenjevati, ampak ji moramo pomagati in jo smelo vključevati v vse organe družbenega upravljanja. Prepričani bodimo, da bo naša mladina ob taki podpori v kratkem času prišla povsod do izraza in da bo kaj kmalu sposobna vsepovsod zavzeti svoja revolucionarna mesta.

Nedopustnost raketnih oporišč v Italiji

Tovariš Tito: „Tudi Jugoslavija bo morala v tem vprašanju določiti svoje gledišče in pripraviti konkretne sklepe..."

V svojih odgovorih ameriškemu novinarju je predsednik republike Josip Broz Tito izjavil, da so dane realne možnosti za vzpostavitev področja brezatomskega orožja in poudaril, da bi bilo nerealno pričakovati, da bi bila vzpostavitev področja brezatomskega orožja nujna za vzpostavitev meddržavnega nevtralnega področja in da bi se države, ki so na eni ali drugi strani, odrekle svojim zvezam. Takšno področje brezatomskega orožja bi zajelo tudi dežele, ki so zdaj trdno povezane z Atlantsko zvezo kot na primer Zahodno Nemčijo, Italijo in druge, vendar pa ni realne možnosti, da bi te dežele izstopile iz NATO. Dalje je tovariš Tito dejal, da je možno, da bi področje brezatomskega orožja zajelo tudi te dežele in to bi vsekakor prispevalo k nadaljnji stabilizaciji in splošnemu pozitivnemu razvoju v Evropi.

Nato je tovariš Tito dejal: »Tu bi rad omenil še nekaj in povedal, zakaj smo zainteresirani na tem, da bilo to področje brezatomskega orožja širše, kot je Poljska že predlagala v omejeni obliki in s čimer se v ostalem docela strinjamo. Jugoslavija je v tem oziru neposredno zainteresirana. Italija je že privolila v zgraditev raketnih oporišč na svojem ozemlju in zdi se mi, da v tej deželi že pripravljajo graditev naprav za izstrelevanje raket. Jugoslavija meni, da je spričo teh oporišč posredno ogrožena. Te rakete segajo čez nekoliko večji prostor, kakor je Jugoslavija, naprave za izstrelevanje pa so obrnjene proti Jugoslaviji. Na splošno rečeno, nevtralna dežela, ki je teritorialna med dvema nasprotnima stranema, se mora v takšnem primeru imeti za ogroženo, ker bi v primehnosti, če bi prišlo do spopada, tudi samo letanje izstrelenih raket čez njo pomenilo kršitev njene nedotakljivosti. To je stvar, ki zadeva tudi Jugoslavijo in o kateri le-ta premišlja kot o dejstvu, ki ga je treba upoštevati. Tudi Jugoslavija bo morala v tem vprašanju določiti svoje gledišče in pripraviti konkretne ukrepe, ki ne bodo imeli dogovora s komer koli, marveč značaj sprožitve tega vprašanja na ustreznih mestih.«

Na vprašanje, če bo Jugoslavija napravila diplomatske korake, je tovariš Tito odgovoril pritrdilno in dodal, da ni realno pričakovati, da bi bile države, zajete v takšnem področju, nevtralne, ker je to predvsem odvisno od pogajanj in sporazumov med velesilami. Po besedah tovariša Tita je to za zdaj, dokler ne bo razčiščen položaj in dokler ne bo jasno, kakšno bo stališče velesil v razgovorih na najvišji ravni, dokler ne bomo videli, kakšne sadove bodo rodili ti razgovori, nerealno.

S svojo mednarodno politiko je Jugoslavija ves čas v središču pozornosti prijateljev in sovražnikov take politike. Zadnje dni pa hočejo še posebej razpihniti našo samokritično borbo za utrjevanje družbenega in delavskega samoupravljanja za dokaz naše slabosti. V takem ozračju bodo naši volilni rezultati krepak odgovor vsem tistim, ki ne vidijo, da gre pravzaprav za zakonit pojav boja subjektivne sile za nadaljnje utrjevanje sistema samoupravljanja. Samo tisti, ki hoče resnično udeležbo ljudi, a pri tem obenem utrditev skupnosti, ve, da je dolga pot mimo čeri neznanja, zaostalosti, nagnjenosti k birokratizmu, k demagogiji, ki jo je treba premagati tako v vrstah Zveze komunistov kot v javnem življenju sploh.

(Iz izjave predsednika Glavnega odbora SZDL Slovenije Mihe Marinka o dosedanjem predvolilnem delu.)

Mesto komunistov je tudi v zadružnih vodstvih

Dokaj živahno razpravo v komisiji za kmetijska vprašanja in zadružništvo je vodil Štefan Antalič, poleg številnih delegatov pa je razpravljal tudi član CK ZKS Vlado Krivic.

Prinašamo nekaj misli o novi smeri kmetijskega zadružništva. Splošna ugotovitev je bila, da prizadevanje za uveljavljanje socialističnih odnosov na podeželju ni raslo vzporedno z napredkom kmetijske proizvodnje v vseh sektorjih lastništva.

Premalo je bilo doslej storjenega za gospodarsko krepitev kmetijskih zadrug. Zadružni stroji, ki jih je vedno več, služijo pretežno za gole storitve individualnim kmetovalcem in zdaleč premalo pridelovalnemu sodelovanju. V nekaterih zadružnih vodstvih so se tudi uveljavile težnje, da je zadruga bila zelo malo ali pa celo nič udeležena pri dobičku, ustvarjenem z odkupom, pač pa se je ta dobiček stekal v žepe posameznih članov, kar kajpada ni krepitev gospodarske osnove zadruge, marveč obratno. Nekatere zadruge so se tudi branile kreditov za krepitev svojih osnovnih sredstev, čeprav so jim bili potrebni in jih je bilo mogoče dobiti pod ugodnimi pogoji.

○ **Razprava je tudi pokazala, da je pridelovalno sodelovanje med KZ in posameznimi pridelovalci v naši pokrajini šele na začetni stopnji in da smo tudi dosedanje oblike kooperacije preveč uveljavljali v smeri gospodarske krepitve posameznikov. V naši pokrajini je še vedno občutna vrzel med resolucijo ZKS o napredku kmetijstva in njenim prilaganjem našim razmeram. Od kmetijskih strokovnjakov, ki se sicer strinjajo z resolucijo, pričakujemo, da bodo čimprej prišli od besed k dejanjem. Prevelik je tudi strah pred tem, da kmetovalci ne bodo sprejeli kooperacije kot akcije, ki tudi njim koristi, ko pa se z njimi še nismo niti prav posvetovali. Odpor nekaterih močnejših kmetov v zadružnih vodstvih nas ne sme odvrniti od začrtane poti, saj moramo iskati zaveznike v množici zadružnikov. Pri uveljavljanju kooperacije bomo imeli opravka tudi z zaostalostjo in slabimi izkušnjami iz preteklosti, zato je treba, če hočemo akcijo uspešno izpeljati, prisluhniti**

(Nadaljevanje na 3. strani)

PONOVNO POTRJENA ENOTNOST ZVEZE KOMUNISTOV

Komisija za ideološka in organizacijska vprašanja je plodno in izčrpno razpravljala o številnih vprašanjih organizacije ZK in njihovih nalogah v našem okraju. Delegati občinskih in osnovnih organizacij ZK so pregledali delo v razdobju od VI. kongresa ZKJ do danes in v odkriti besedi kritično ocenili pomanjkljivosti, ki ponekod hromijo pospešeno demokratizacijo in socializacijo v mestu in na podeželju. Ponekod so našli vzroke relativno nizkega števila vključenih članov v SZDL prav v pomanjkljivih stikih komunistov z delovnimi množicami. Tu imajo korenine tudi sicer redki pojavi nezainteresiranosti posameznikov do družbenih vprašanj, ki zadevajo splošne koristi njih samih. Tam, kjer so se lotili načrtnega in poglobljenega ideološkega dela in kjer so pomladili vrste z novimi člani, pa so ugotovili, da se je utrjevanje socialistične miselnosti razmahnilo v tempo, ki ga zahteva naš čas. Prav uspešno izvedeni zbori volivcev so dokaz, da naše ljudstvo vedno znova potrjuje zaupanje do Zveze komunistov. Najboljše delajo v Ljutomeru, kjer je 59 odstotkov volilnih upravičencev članov SZDL, kar je otipljiv dokaz, da je vloga komunistov iz leta v leto večja.

Pobuda ZK za doslednejši boj proti vsem vrstam škodljivih teženj v našem gospodarskem in političnem življenju ter učinkovitejša pomoč organom družbenega upravljanja bo nedvomno nov prispevek za še pristnejše in toplejše odnose ter za še večje sodelovanje ZK z našimi delovnimi množicami. Prav ta naloga zahteva od slehernega komunista, da nastopa na svojem delovišču oborožen ne le z naprednimi revolucionarnimi idejami, ampak tudi s strokovnim in ideološkim znanjem, ki je najmočnejše orožje za iztrebljanje ostankov malomeščanske miselnosti.

Mnogo več pozornosti bomo morali v bodoče posvečati izobraževanju našega delovnega človeka. Le s pestrim in vsebinsko bogatim izobraževalnim delom, ki bistveno vpliva na pozitivno oblikovanje socialistične morale, bomo lahko v kratkem času odpravili zaostala naziranja in pritegnili v proces socializacije nove kadre, da bodo kos težkim in kompliciranim nalogam, ki jih je postavila zgodovina naši generaciji. Ne smemo pozabiti, da je neznanje največji sovražnik socialističnega družbenega reda. Prav zaradi tega bo treba ponekod v bistvu izboljšati skupno skrb za delovnega človeka in odločneje nastopiti proti vsem pojavom birokracije. Klena kritika in zdravi odnosi med ljudmi bodo zatorej važen činitelj pri nadaljnji preobrazbi mesta in podeželja.

Večina delegatov je izrazila tudi mnenje, da komunisti premalo delajo z mladino. V bodoče bo treba posvečati več pozornosti ideološki vzgoji mladih državljanov, da se bodo lahko uspešneje vključevali v vrste ZK. Hkrati pa bo to pot, da se bo mladina znala ubraniti vpliva nazadnjaškega okolja in negativnih vplivov tujine.

Daljši del razprave so vsebovala izvajanja o izboljšanju odnosov do žena. Ker je vzgojno delo AFŽ prevzela SZDL, bo morala prav ta družbena organizacija energično podpreti boj za dokončno izkoreninjenje nazadnjaške miselnosti in nerazumevanja v pogledu vključevanja žena v javno življenje. Čeprav je prispevek žena na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja relativno zelo visok, nekateri pozabljajo na načelo popolne enakopravnosti, ki jo pri nas izvajamo tudi v praksi.

Važno vlogo osvetljevanja vseh takih in podobnih problemov bomo tudi v bodoče zaupali našemu tisku, ki opravlja med prebivalstvom važno vzgojno nalogo.

Na koncu seje so delegati obravnavali pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ in v celoti potrdili upravičenost doslednega boja ZK z nepravilnostmi in napakami, ki včasih prepletajo naše gospodarsko pa tudi družbeno življenje. To je najboljši dokaz enotnosti in moči naše partije in dokaz, da so interesi, ki jih zastopa pri opravljanju svojih nalog ZK, lahko samo interesi vsega našega ljudstva.

Uveljavljanje žena in premiranje

Komisija za družbeno in delavsko upravljanje je ugotovila, da smo v splošnem dosegli večjo sprostitev tarifnih postavk in večjih razlik med temi postavkami. Pokazala pa se je tudi močna težnja po linearnem povečanju. Tako so se lani povečale plače v okrajnem merilu za 4,5 odst. v primerjavi z letom 1956. Vprašanje pa je, ali je temu povečanju sledil tudi primeren gospodarski učinek.

Glede premijskih pravilnikov je komisija ugotovila, da so dobili lani 43 odst. vseh premij vodilni uslužbenci v gospodarskih organizacijah. V mnogih premijskih pravilnikih so nepriemerni tudi kriteriji za premiranje.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Predvolilna zborovanja po vsej državi

(Nadaljevanje s 1. strani)

»Skupnih razpoložljivih sredstev, ki jih letos lahko uporabimo za vse potrebe v Jugoslaviji, imamo 4283 milijard dinarjev (lani 3944 milijard dinarjev), to se pravi, da jih je letos skoraj za 10 odst. več. Za osebno potrošnjo dajemo letos 1039 milijard. Lani smo dali 962 milijard, to se pravi, da so se ta sredstva povečala za 9 odst. V tem pogledu je veliko večji skok v sredstvih za osebno potrošnjo kakor pa v investicijah (za skupne gospodarske investicije predvidevamo 567 milijard oli za 3 odst. več kot lani). Za družbeni standard (zdravstvo, prosveta itd.) dajemo 174 milijard. Lani smo dali 170 milijard. Napredek je za 3 odst. Družbeni standard zaostaja več, kot bi bilo prav, toda ker je zdaj pri nas vsekakor osrednje vprašanje osebni življenjski standard, smo se nekaj časa morali orientirati v tej smeri...« Poudaril je tudi, da večja produktivnost naj vpliva neposredno tudi na povečanje osebnih dohodkov delovnega človeka in ob zaključku spregovoril o nekaterih vprašanjih razvoja naše socialistične demokracije in gospodarstva.

Franc Rogl, kandidat za Republiški zbor:

Nekateri problemi s terena

Zbori volivcev, na katerih so volivci izbrali kandidate za Zvezno in Republiško ljudsko skupščino, so bili dobro obiskani, razprave na njih pa so bile stvarne in bogate.

VODNA SKUPNOST — PEREČ PROBLEM

Na splošno so ljudje premalo seznanjeni z nalogami, ki jih ima naša Vodna skupnost za ledavsko področje. Marsikje mislijo, da je to organizacija, v katero vstopajo člani prostovoljno. V resnici pa je to urejeno in predpisano z zakonom, da je članstvo obvezno za vse lastnike in upravljalce zemljišč, ki imajo svoja zemljišča v obsegu Vodne skupnosti. Ker so meje določene ponekod nepravilno (n. pr. iz cankovske občine je samo vas Skakovci zajeta v Vodni skupnosti), volivci upravičeno kritizirajo to napako. Zato bo okrajni ljudski odbor na eni izmed bodočih sej razpravljal o ponovni razmejitvi oziroma o povečanju območja sedanje skupnosti, ali pa o ustanovitvi še novih, manjših vodnih skupnosti za ostale predele.

Tam, kjer je Vodna skupnost kaj napravila, so ljudje zadovoljni z njenim delom in ni posebnih težav s prispevkom, ki znaša letno za ha 200 din. Kjer pa ni bilo ničesar storjenega, je plačevanje tega prispevka v ogromnem zaostanku. Dne 28. febr. t.l. je bila seja Vodne skupnosti, kjer so ugotovili naslednje: Lanski program je bil sestavljen na osnovi zaostalega prispevka iz prejšnjih let in rednega lanskega prispevka v znesku približno 17.000.000 dinarjev. Toda ves dohodek, ki ga je imela Vodna skupnost v l. 1957, je znašal 3.361.000 dinarjev. To število nam pove vse. Vsa planirana dela so se morala skrčiti za skoro 14.000.000. Zato pa ni prav, ko najbolj kritizirajo tisti, ki svojega prispevka že vsa leta niso plačali. Letni prispevek za vse območje znaša okoli 7 milijonov. Če pogledamo celoten zaostanek, ki znaša blizu 14 milijonov, vidimo, da je zaostanka približno za 2 leti. Treba je

odkrito povedati, da tega zneska ne more in ne sme nihče črtati in da ga bo v celoti poravnati, v kolikor se morda ne bi to obračunalo z delom, ki bi ga Vodna skupnost organizirala na določenem območju. Res je, da Vodna skupnost zadnji dve leti mnogo dela na ureditvi razbremenilnika Ledava—Mura, ki bo letos tudi dokončno urejen. Toda ta dela so se plačevala iz republiških sredstev, kajti republika je dala dvakrat po 30 milijonov dinarjev, da se ta važni objekt dokonča. Tudi lastninski odnosi na kanalu se urejajo s prizadetimi lastniki zemljišč in bo to letos v zemljiški knjigi in finančno urejeno.

Povedati je treba, da ima okrajni ljudski odbor vodni sklad, ki je znašal lani 10 milijonov in bo znašal letos tudi toliko. Za regulacijo Mure prispeva zvezni proračun že 2 leti od 36 do 40 milijonov dinarjev. Če seštejemo vsa sredstva, ki se zbirajo za urejevanje naših voda, potem vidimo, da znesek 7 milijonov znaša samo eno desetino onih sredstev, ki jih prispeva skupnost za naše potrebe. Ali je potem prav, da mi svojih sorazmerno malih prispevkov ne poravnamo sproti?

(Nadaljevanje prihodnjič)

TONE TRUDEN — KANDIDAT ZA ZVEZNI ZBOR:

Obnova v vinogradništvu, regulacija in živinoreja

Nedavni zbori volivcev so pokazali veliko politično zrelost volivcev, ki se zanimajo, kdo jih bo zastopal v skupščinskih organih. Volivci so na zborih obravnavali važne gospodarske probleme. Predvsem so odobravali uspehe, ki smo jih dosegli pri industralizaciji naše dežele. Volivci so postavljali konkretna gospodarska vprašanja, ki sodijo v pristojnost komunalne skupnosti ali komune, o komunalni dejavnosti v krajevnih odborih, o razvoju kmetijstva v občini, itd. Ugotavljali so: kar bomo sami ustvarili, to bomo tudi imeli in s tem bomo istočasno razvijali gospodarstvo v okviru komune. Uspehi, ki smo jih doslej dosegli, potrjujejo pravilnost naše gospodarske politike in obetajo še hitrejši razvoj našega gospodarstva.

V naši komuni so podjetja izpolnila po vrednosti plan v letu 1957 s 119 % ali v primerjavi z letom 1956 s 130 %, družbeni proizvod je bil dosežen s 108 % ali v primerjavi z letom 1956 s 114 %; in narodni dohodek s

109 % ali v primerjavi z letom 1955 s 117 %.

Tudi plan za leto 1958 predvideva povečanje proizvodnje. Vendar bodo morala nekatera podjetja še znižati materialne stroške ter posvetiti več skrbi rekonstrukciji podjetij, pri čemer naj jim bo vzgled opekarna Ljutomer.

○ Kmetijstvo v našem okraju ima vse pogoje za hiter napredek. Pri tem moramo poudariti štiri stvari: prvič krmsko bazo, drugič pa obnovo vinogradništva in sadjarstva, ker smo na tem področju do sedaj v privatnem sektorju zelo malo ali pa nič naredili. Stari vinogradi in izčrpani sadovnjaki ne dajejo niti toliko dohodkov, da bi krili pridelovalne stroške. Tretja stvar je predelovalna industrija. Tu mislim predvsem na predelavo sladkorne pese. S predelavo pese bi dosegli dvoje: zaposlili bi več ljudi, dobili pa bi tudi dobro živinsko krmo. Omeniti je treba še regulacijo Mure. Ščavniške doline in nekaterih večjih in manjših potokov. To so osnovne naloge, ki jih bodo morali obravnavati vsi gospodarski forumi, posebno pa še kmetijske zadruge na svojih občnih zborih.

Na občnih zborih kmetijskih zadrug pa se je treba pogovoriti tudi o nekaterih drugih problemih, o novih upravnih odborih ter nadaljnjem razvoju zadrug, o odkupu kmetijskih pridelkov, o zadružnih sredstvih itd. Ob vsem tem bodo zadruge morale pričeti pripravljati tudi gospodarske načrte. Le tako bo mogoče vsa sredstva uporabljati bolj koristno.

Ivan Kreft med volivci

Te dni obiskuje volivce v beltinski občini in na desnem bregu Mure tudi zvezni poslanec tov. Ivan Kreft, kateremu so prebivalci tega volilnega okraja ponovno izrekli zaupanje s tem, da so se na zborih volivcev spet odločili za njegovo kandidaturo.

Kreftove stike z volivci odlikuje prisrčnost in neposrednost, tudi v primerih, ko se ljudje obračajo nanj s svojimi prošnjami in pritožbami. O tem so se lahko doslej prepričali že mnogi. Tudi njegovi zadnji obiski med volivci (Železne dveri, Bodislavci, Presika, Banovci in Vogričevci) so minili v znamenju njegovega rahločutnega zanimanja za probleme, ki tarejo posamezne kraje. Na kmetijskem posestvu »Muropolje« so ga povabili v svojo sredino; njihov največji problem je načrtna ureditev posestva, da bodo lahko čimprej za vzgled okolici. Na Razkrižju so mu povedali, da bi si radi uredili prosvetno dvorano v bivšem zadružnem poslopju. Za taka hotenja prebivalcev je kandidat zvedel tudi v drugih krajih.

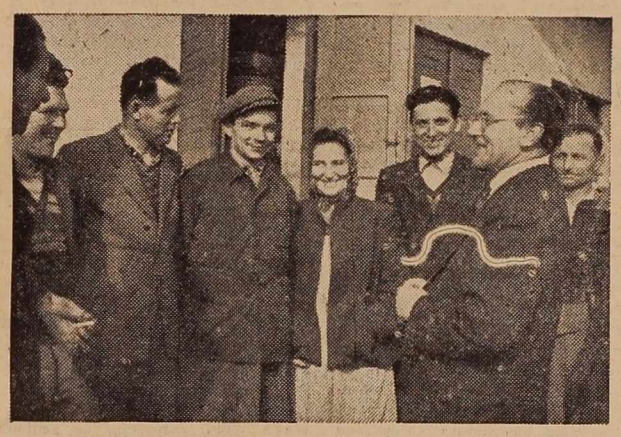

Ivan Kreft med kapelskimi volivci (Foto Trstenjak)

Tov. Kreft je obiskal številna manjša zborovanja SZDL in poročal volivcem o dosedanjem delovanju Zvezne ljudske skupščine. Na svoje proslave in zborovanja so ga povabile tudi žene v M. Soboti, Ljutomeru, Razkrižju, Križevcih, Starinovi vasi in Logarovcih; tovariš poslanec se je rad odzval in preživel nekaj prijetnih ur med našimi ženami — volivkami.

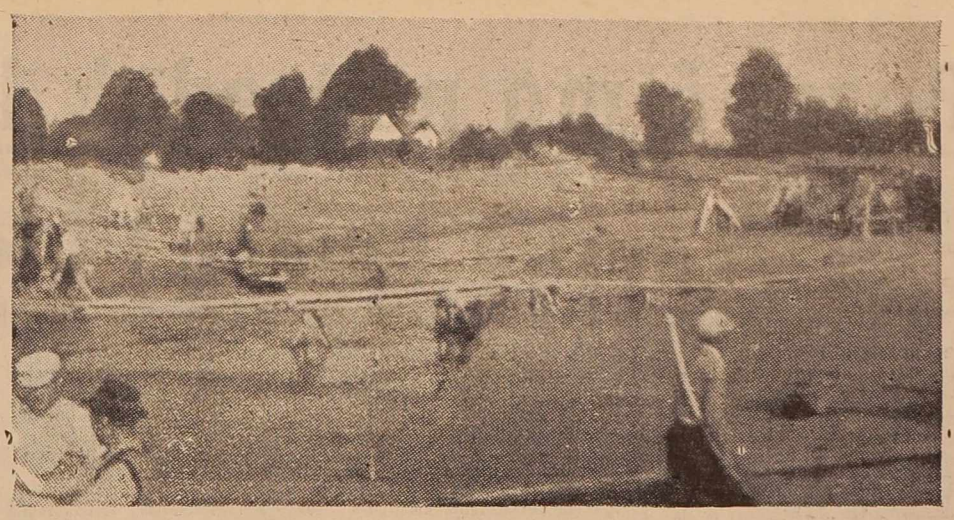

Zakladi v dolini poplav

V PESNIŠKI DOLINI OD ŠENTILJA OB AVSTRIJSKI MEJI DO ORMOŽA BODO Z REGULACIJSKIMI IN MELIORACIJSKIMI DELI ZBOLJŠALI 15.000 HA ZEMLJIŠČ

Kakor predvideva osnutek perspektivnega načrta mariborskega okraja, bodo v prihodnjih letih opravili ogromna dela pri regulaciji Pesnice in njenih pritokov ter melioracijah v Pesniški dolini, s katerimi bodo zboljšali 15.000 ha zemljišč. Znano je, da je Pesniška dolina v vsej svoji dolžini od avstrijske meje pri Šentilju do Ormoža poplavljena ob vsakem večjem deževju. Načrtna dela za ureditev vodnega stanja v Pesniški dolini so že začeli, večji del pa bodo opravili v prihodnjih štirih letih.

Za vodno ureditev v Pesniški dolini bo potrebnih 995 milijonov investicij. Če upoštevamo sredstva Vodne skupnosti za Pesniško dolino, ki jih je vložila v začetna predlanska ter lanska dela, (skupno 39 milijonov) bo do konca leta 1961 opravljenih skoraj četrtina del. Melioracijski in regulacijski načrt, ki je že izdelan, predvideva za vsa dela 4200 milijonov din stroškov. Največ te vsote bodo uporabili za regulacijo Pesnice in njenih pritokov ter hudournikov na tem območju, velik del za osuševanja polj, dalje za namakanje v sušnih letih, za komunikacijske objekte itč.

Vsa melioracijska in regulacijska dela bo opravljala v lastni režiji Vodna skupnost kmetovalcev Pesniške doline, ker so tako za okrog 25 % cenejša. Vodna skupnost je pričela delati pri izlivu Pesnice v Dravo že predlanskim s prispevki članov in je imela zaposlenih povprečno po 100 delavcev. Lani je delalo že po 230 delavcev. Letos bo Pesniška dolina pravcato mravljišče, saj bo Vodna skupnost dobila 305 milijonov. Z deli bodo pohiteli, da se ta zemljišča ne bodo poslabšala, saj se površine, kjer raste po štirih deževnih letih slaba krma, naglo širijo. Računajo, da se bodo investicije povrnile v devetih letih.

*

Na sliki zgoraj: posnetek z lanskih regulacijskih del

Aleksander Pirher, kandidat za Republiški zbor:

VSI POGOJI ZA PREDELOVANJE!

Vrednost proizvodnje v ljutomerski občini narašča iz leta v leto. Leta 1955 je znašal narodni dohodek 840 milijonov dinarjev, lani pa že 1020 milijonov. To pomeni porast za 180 milijonov ali za 21 odst. Dalje so tudi lepe možnosti za nadaljnji porast proizvodnje tako v industriji kot v obrti, da ne omenjamo posebej kmetijstva.

Ne glede na to, da je občina pretežno kmetijska, je tudi nekaj industrije in večjih obrtnih podjetij socialističnega sektorja, ki ustvarja letno nekaj nad 40 odst. vrednosti celotne proizvodnje v občini. Žal so vsa

podjetja ali zastarela po opremi (opekarna, usnjarna) ali pa šele v začetku svojega razvoja (»Konfekcija«, »Žica«). Glavna skrb v prihodnje bo torej modernizacija in razširitev obstoječih podjetij, v kolikor so za to pogoji. V večini podjetij so že lani začeli resno proučevati te možnosti, v nekaterih pa so se lotili tudi že načrtov za rekonstrukcije in razširitev. V ljutomerski opekarni so lani dogradili moderno sušilno lopo s transporterjem. Sedaj v zimskih mesecih so nadomestili stari Diesel motor z elektromotorjem, montirajo vrsto novih strojev, tako da bo ves obrat ustrezno mehaniziran. Pred rekonstrukcijo je znašala letna proizvodnja 2,5 milijona kosov opeke (v bivši Jugoslaviji le 900.000 kosov), v letošniem letu pa je planiranih 3,600.000 kosov in to večina stropne votle opeke, ki nadomešča v stavbeništvu les.

Križevske opekarne začenjajo letos z gradnjo modernega opekarniškega podjetja v Lukavcih, istočasno pa bodo izpopolnili in modernizirali tudi obrat v Borecih. Po svojem perspektivnem planu bodo povečali proizvodnjo do leta 1961 za 25 %.

Tudi tovarna usnja v Ljutomeru je že lani pričela z remontom in z razširitvijo podjetja. Zgradili so nov objekt za klejarno in prostore za sušilnico. Ko bodo novi prostori in nov obrat opremljeni in pričeli obratovati, se bo proizvodnja dvignila, čeprav ima podjetje resne težave z dobavo surovin in kemikalij ter večkrat tudi s prodajo izdelkov.

Podjetje »Konfekcija« je lani izpolnilo svoj proizvodni plan s 136 odst. Ker rastejo potrebe po težki konfekciji in ker je v občini dovolj potrebne delovne sile, je vodstvo začelo ob pomoči strokovnjakov Tekstilnega inštituta Maribor proučevati možnosti nadaljnje razširitve podjetja. Z zgraditvijo novih objektov bo podjetje povečalo število zaposlenih za okrog 170, t. j. od sedanjih 130 na 300, s tem pa tudi proizvodnjo za 130—140 odst. Mislim, da bi bilo umestno, če bi vodstvi ljutomerske »konfekcije« in soboške tovarne perila »Mura« začeli razmišljati o organiziranju skupnih samostojnih trgovin v večjih mestih in industrijskih središčih Jugoslavije. S tem bi si podjetji zagotovili domači trg tudi za prihodnje, ko bo tovrstne industrije pri nas več.

Mlado industrijsko podjetje »Žica« v Ljutomeru se je lani pod novim vodstvom dokaj utrdilo in otreslo težav, v katere je zabredlo v letu 1956. Ker podjetje za zdaj še ne izdeluje nekega stalnega konstantnega izdelka, ki bi ga lahko v neomejeni količini proizvajalo, je kolektiv pogosto pred vprašanjem, kaj naj izdeluje glede na nestalne komercialne potrebe tržišča. Vodstvo podjetja si sedaj prizadeva, da bi v sodelovanju s podjetjem »IMPOL« v Slov. Bistrici začelo izdelovati aluminijaste okenske okvire in druge stavbene potrebščine iz aluminija za naše gradbeništvo. Lani je to podjetje dobilo v Ljutomeru nekaj potrebnih prostorov, tako da bo lahko postopoma vse svoje obrate osredotočilo v Ljutomeru. S tem bodo odpadli številni prevozi s kamioni, zmanjšali pa se bodo tudi materialni stroški. Rudnik Presika je v zadnjih treh letih dvignil izkop premoga za 50. odst.

Pri obrti bomo morali posvetiti vso skrb razvoju podjetij za predelavo mleka in mesa. Poskrbeti bomo morali, da bomo predelali doma čim več teh proizvodov. Podjetju »Mlekopromet« je lani nanosled le uspelo dobiti potrebne kredite in devizna sredstva za obnovo in razširitev podjetja ter za nabavo novih strojev. Vodstvo podjetja »Simentalka« je na pobudo ObLO in poslovne zveze ter ob sodelovanju strokovnjakov Agrobiroja iz Ljubljane pričelo proučevati problem dokončne izgradnje podjetja in bodoče usmeritve proizvodnje.

○ *Posebno pozornost bodo morali odgovorni činitelji v občini posvetiti tudi razvoju uslužnostne socialistične obrti in raznih servisnih služb.*

Mesto komunistov je tudi v zadružnih vodstvih

(Nadaljevanje z 2. strani)

kmetovalcem in njihovim težnjam. Uveljaviti moramo predvsem njim najbolj dostopne oblike kooperacije v tistih kmetijskih strokah, kjer imamo že sedaj precej pokazati. Hlastanje po najvišjih oblikah kooperacije in druge skrajnosti se nam utegnejo pozneje maščevati. Zelo važna je tudi stalnost tržišča, ki naj absorbira kmetijske pridelke, pridobljene s kooperacijo, kajti le tako bo mogoče utrditi zaupanje med tistimi, ki aktivno sodelujejo v tem procesu.

Naposled je bilo v razpravi poudarjeno, da je borba za napredek kmetijstva vobče in kooperacije posebej stvar enotne akcije vseh činteljev, ki so poklicani za aktivno delovanje na tem področju, v prvi vrsti komunistov. Njihovo mesto je zategadelj v zadružnih vodstvih in organih družbenega upravljanja v kmetijstvu, torej tam, kjer je treba to bitko bojevati dosledno in uspešno, seveda pa tudi demokratično, kajti z birokratskimi posegi ne bomo dobili kmetov v zadruge, še manj pa za pridelovalno sodelovanje.

Naš leteči intervju:

»Kako ste preživele praznik?«

Justina Kerčmar, predsednik DS tovarne perila »Mura«:

»Človeku je prijetno pri srcu, da imamo tudi žene svoj praznik in da nas tako upoštevajo.«

Justina se je prav prijetno počutila med svojimi delovnimi tovarišicami, ko so najprej proslavljale v tovarni, pozneje pa kot mater še posebno zadoščenje...«

*

Sabina Rožmaričeva, gospodinja s Šafarskega

je nasmejana s kretnjo roke dala znak, da naj pospravim beležnico, v katero sem hotel zapisati njene vtise.

be so se s svojimi možmi in fanti veselo vrtele tia v pozno noč. Večkrat so »volile« žene. Vmes so ubrano zapeli »razkriški fantje«.

»Mar nismo veseli? In to veselje delim s svojimi ljudmi tudi jaz...«

Meni pa se le zdi, da sem Sa-

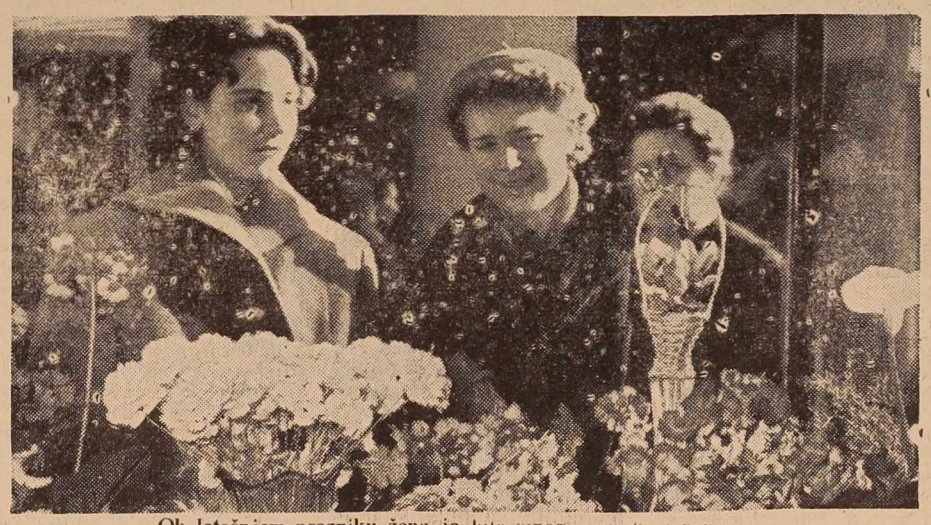

Ob letošnjem prazniku žena je bilo mnogo cestnik in cvetja

se je udeležila tudi posvetovanja žená v »Zvezdi«.

»Sicer pa me je čakalo presenečenje tudi doma; hčerka Silva mi je segla v roko in toplo čestitala, kar je bilo zame

Ženski praznik na Razkrižju. Sabina, ki je bila med organizatorkami prireditve, je povedala, da je to pri njih že tradicija. Vzdušje nas je prepričalo o tem. Ob zvokih domače godbini ostal nekaj dolžan — namreč obljubljeni ples...

*

Marija Remusova, uslužbenka Tovarne mesnih izdelkov:

»Dvakrat dobro!«

Marija mi je po telefonu zaupala, da se je prav prijetno počutila v veseli družbi z ostalimi delovnimi ženami. Presenetila jo je tudi velika zavzetost soboških žená pri obravnavanju mestnih problemov na sobotnem posvetovanju.

»Letošnji ženski praznik mi bo ostal v lepem spominu«, je še bilo slišati onkraj žice.

*

Irma Horvat, uslužbenka pošte v Murski Soboti

je nasmejana in vedra, kot to vedno je, pol za šalo pol zares dejala: »To je bil zame pravzaprav dan sestankov. Dopoldne sem bila na posvetovanju občinskega zbora proizvajalcev. Nič kaj »ženska« tema: proračun in družbeni plan za leto 1958. Na popoldanskem posvetovanju žená sem bila že bolj doma. Zvečer pa sem šla v kino in to je bil tudi edini, čeprav sicer vsakdanji, »veseli« del mojega doživetja. Pa nič zato: vesela pa sem le bila!«

S. K.

Uveljavljanje žena in premiranje

(Nadaljevanje z 2. strani)

Splošno stanje glede premij in premiranja kaže, da delavci niso proti premiranju, vendar nasprotujejo temu, da bi urejevali premiranje mimo delavskih svetov.

Pri premiranju in pri plačah nad plačami se dogaja tudi to, da gospodarske organizacije zatrjujejo, da nimajo dovolj sredstev za tehnično zaščito delavcev. To so negativni pojavi, ki jih bomo morali v prihodnje preprečiti.

○ Obravnavali so med drugim tudi vprašanje uveljavljanja ženske mladine v organih družbenega in delavskega upravljanja. Splošno znano je, da v mnogih podjetjih ne zaposljujejo radi žena, predvsem pa mladink, češ, te se bodo poročile in gospodarska organizacija od tega ne bo imela nobenih koristi. V tem je tudi delni vzrok sorazmerno slabega uveljavljanja žena v družbenih organih. Prav tako naj bi gospodarske organizacije v prihodnje skrbele tudi za to, da bi zaposlenim ženam omogočili čim več prostega časa. Temu vprašanju naj bi posvečali več skrbi tudi zbori proizvajalcev.

Glede delavskih svetov je bilo omenjeno, da pogostokrat novoizvoljeni delavski sveti zanemarjajo sklepe delavskega sveta prejšnje mandatne dobe. Še bolj pogosto pa člani delavskih svetov pozabljajo, zakaj so izvoljeni.

VOLIVCI LJUTOMERSKE OBČINE!

V SOBOTO 15. MARCA BO V LJUTOMERU
VELIKO PREDVOLILNO ZBOROVANJE,
NA KATEREM BO GOVORIL SEKRETAR ZA FINANCE PRI ZIS TOV. ZORAN POLIČ

Pospešimo napredek kmetijske proizvodnje!

Vsestranska pomoč kmetijstvu

Kakšne akcije bo podprl okrajni sklad za pospeševanje kmetijstva?

Pomurje pedološko še ni raziskano in nima nobene pedološke karte. S temi raziskavami bomo v letu 1958 pričeli delati v okviru regionalnega plana Pomurja, sklad za pospeševanje kmetijstva pa bo za začetna dela zagotovil finančna sredstva. Dopolnil se bo še pedagoški laboratorij pri Kmetijski poslovni zvezi v Ljutomeru, da bi mogel uspešno delovati na tem področju.

V Pomurju imamo še veliko travnikov, predvsem pa pašnikov, ki so zelo zanemarjeni. Sklad za pospeševanje kmetijstva bo prispeval finančna sredstva za ureditvene načrte teh pašnikov in travnikov.

Sklad bo zagotovil potrebna sredstva za organizacijo zatiranja sedanjih rastlinskih škodljivcev in za morebitne nepredvidene škodljivce in bolezni, če bi se te v letu 1958 pojavile v večjem obsegu.

Sklad za pospeševanje kmetijstva bo v letu 1958 pomagal pri nakupu plemenskih bikov domače vzreje. Te pomoči bodo deležne kmetijske zadruge, ki bodo manjkajoče plemenjake kupile na plemenskem sejmu in se obvezale, da bodo bike vzdrževale določeno dobo za javne namene.

S pomočjo sklada bodo v letu 1958 kmetijske zadruge lahko kupile tudi priznane merjasce na plemenskem sejmu tako, da bodo merjasce vzdrževale določeno dobo za javne namene.

opravlja Veterinarski zavod tudi druge preventivne ukrepe za zatiranje živalskih kužnih bolezni, predvsem pa jalovosti.

S sredstvi sklada za pospeševanje kmetijstva bomo kupili nekaj plemenjakov domače vzreje ali iz uvoza za osemenjevalni center.

V letu 1958 bomo pričeli določevati sadjarske in vinogradniške okoliše ter izdelovati potrebne karte. Sredstva sklada bodo torej omogočila rajonizacijo v širšem obsegu (poljedelska, sadjarska in vinogradniška) po posebni okrajni komisiji.

Naloga sklada za pospeševanje kmetijstva je skrbeti tudi za dvig strokovne izobrazbe kmečke mladine. Zato bo prispeval k vzdrževanju učencev in učenk na kmetijskih šolah v Rakičanu in Podgradju pri Ljutomeru. Sklad bo obema šolama podelil podporo tudi za nakup potrebnih učil.

Da bi se strokovno izpopolnili kmetijski kadri, bo sklad prispeval v letu 1958 k strokovnim ekskurzijam, tečajem in seminarjem iz vseh panog sodobnega kmetijstva. Sklad bo v dnevnem in tedenskem časopisju, z okrožnicami in drugimi propagandnimi pripomočki dajal strokovna obvestila o kmetijskih ukrepih, rezultatih, sejmih, razstavah in podobno.

Sklad za pospeševanje kmetijstva bo zagotovil finančna sredstva za

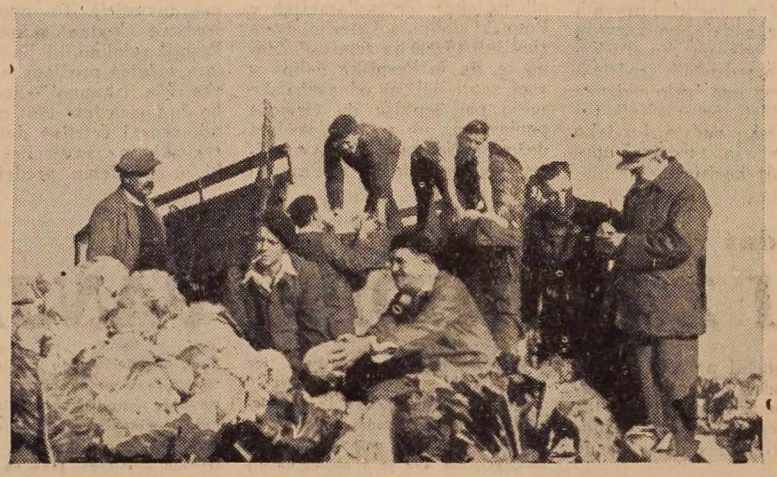

Obilen pridelek zelja — hkrati tudi dostopna cena za potrošnika

V letu 1958 bo živinorejska služba priredila pregled potomcev umetnega osemenjevanja. Na pregledu bo ocenjenih okoli 500 bikov in telic, da bi tako ugotovili vrednost plemenjakov, ki jih uporabljamo za umetno osemenjevanje. Sklad za pospeševanje kmetijstva bo nosil organizacijske stroške pregleda oziroma vrednotenja bikov po potomcih.

Za ureditev sejmišča v Murski Soboti bo sklad prispeval k izdelavi načrta za sejmsko halo in nabavil ojačevalec.

Kakor vsako leto, tako bo tudi letos deležen Veterinarski zavod v Murski Soboti dotacije, ki predstavlja razliko med planiranimi dohodki in izdatki predračuna zavoda za leto 1958. To dotacijo dobiva omenjeni zavod zaradi umetnega osemenjevanja in osemenjevalnega centra. Razen umetnega osemenjevanja

To bo omogočilo strokovno pravilnejšo obnovo sadovnjakov in vinogradov s potrebnimi obnovitvenimi načrti za kompleksne nasade na večjih površinah (najmanj 3 ha pri sadovnjakih, a 1 ha pri vinogradih). Sklad bo prispeval samo k ustreznim obnovitvenim načrtom.

Sklad bo tudi podprl s finančnimi sredstvi drevesnice in trsnice, če bodo skrbele za prvorazreden sadni in trsni material po predpisanem izboru za štrnjene nasade v Pomurju.

Z nastankom zemljiškega sklada SLP je bilo ustanovljenih nekaj novih kmetijskih gospodarstev, katerih organizacija je še šibka, ker nimajo ureditvenih načrtov. Ti načrti bodo letos izdelani za kmetijska gospodarstva Kramarovci, Murska Sobota, Mota pri Ljutomeru in Videm ob Ščavnici.

razstavo oziroma revijo potomcev bikov semenjakov ob otvoritvi osemenjevalnega centra v Murski Soboti.

Da bi podprl delo tistih društev in organizacij, katerih dejavnost spodbuja pospeševanje kmetijstva, bo sklad takim društvom v letu 1958 dal pomoč. Ta društva so: Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov, društvo veterinarjev, društvo čebelarjev (za plemenilno postajo) in društvo za konjski šport.

V skladu bo zagotovljena primerna rezerva za morebitne nepredvidene stroške, za drevesnice in trsnice, za kmetijske šole, za raziskave in študije (elaborat o možnosti predelave škroba iz krompirja, postavitev industrijske predelave sadnih sokov) ter za morebitne izpade v planiranih dohodkih sklada.

Inž. Lado Jerše

ZAKAJ SO DRAGI?

V zadnjem času tudi pri nas očitajo zadružnim gospodarskim podjetjem »Agroservisa«, da so njihove storitve na kmetijskih strojih predrage in da so se že kar preveč usmerila k popravljanju ostalih motornih vozil in zategadelj vedno manj služijo kmetijstvu.

Mimo subjektivnih slabosti, ki so nedvomno bile tudi v teh podjetjih, je za objektivno presojo umestnosti ali neumestnosti take kritike treba upoštevati dejanske razmere v teh podjetjih in njihov položaj v našem gospodarstvu.

V soboškem »Agroservisu« na pr. zatrjujejo, da odpade 54 odst. vseh njihovih storitev na kmetijske stroje. To razmerje pa je še bolj v korist kmetijskih strojev (skupna vrednost storitev), če upoštevamo, da so storitve na drugih vozilih, ki jih popravljajo, za okrog 25 odst. dražje in velja vrh tega še 35-odst. regres za nadomestne dele, ki jih montirajo na kmetijske stroje.

Zatrjujejo tudi, da so poleg Brežic najcenejši med vsemi »Agroservisi« v Sloveniji, bili pa bi lahko še bolj, če jim ne bi bilo treba odplačevati letno nad 1 milijon 800 tisoč anuitet. Roki za odplačevanje investicijskih posojil so po njihovem mnenju prekratki, zlasti še pri poslopjih, kjer bi morali biti vsaj 15-letni roki, so anuitete zanje dokaj težko breme. Drugi »Agroservisi« so še na slabšem, saj imajo povsem nova tipizirana poslopja in sodobnejšo strojno opremo, zategadelj morajo zaradi večjih anuitet tudi dražje zaračunavati svoje storitve.

V soboškem podjetju zaposlujejo stalno delovno silo, dasi naštejejo v letu tudi mesece, ko »zdravijo« zelo malo kmetijskih strojev. Gospodarski račun je neusmiljen pokazatelj tudi njihove podjetnosti, zato so se morali lotiti še popravil ostalih motornih vozil. Pravijo, da tudi ta remontna dela, ki so sicer »v drugem planu«, a bodo neizbežna, dokler ne bodo povsem zaposleni s kmetijskimi stroji, prispevajo k poceni tvi storitev na kmetijskih strojih in k bruto dohodku podjetja, od katerega dobi določen delež tudi komuna in širša zadružna skupnost. Zanimivo je tudi, da so te stranke mnogo boljši plačniki kot KZ. Tako so tani bili primorani 45-krat tožiti kmetijske zadruge zaradi neplačila storitev in samo dve drugi stranki.

Gospodarski račun in anuitete — to sta objektivna činitelja, ki v določeni meri tudi vplivata na to, da ta podjetja niso povsem »zadružna«, kar bi sicer morala biti. Z večjo mehanizacijo kmetijstva in njenim boljšim upravljanjem pa se bo marsikaj obrnilo na bolje tudi v teh podjetjih.

S. K.

Z MEDŽIMURSKE STRANI — Z MEDŽIMURSKE STRANI — Z MEDŽIMURSKE STRANI

Dva izhoda po slabih izkušnjah

Besedo »zadruga« pogosto omenjajo v svojih vsakodnevnih razgovorih prebivalci Razkrižja in okoliških krajev, torej medžimurskega dela ljutomerske občine. Kmetovalci jo izgovarjajo s precejšnjim pesimizmom, ki izvira iz slabih izkušenj razpuščene kmetijske delovne zadruge in dokaj mlačnega delovanja sedanje kmetijske zadruge v Strocji vasi na področju kmetijstva. Ta sklep se nepristranskemu opazovalcu vsiljuje zategadelj, ker so prebivalci tega okoliša drugače dovzetni za napredek, kar se bomo lahko prepričali v naslednjih sestavkih.

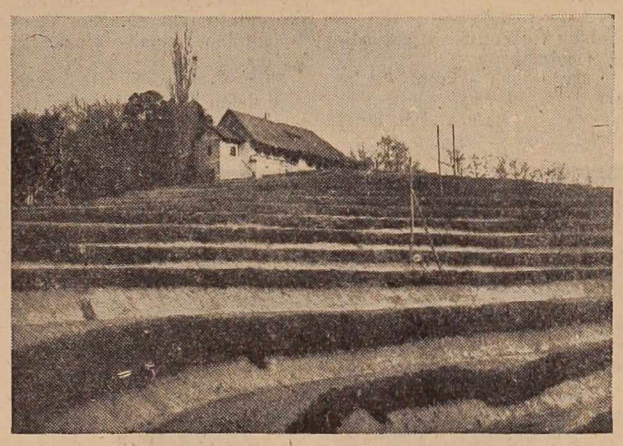

Prvi terasni vinograd v Globoki

Prebivalcem razkriškega kota bo treba povrniti zaupanje v zadružništvo, ki je bilo omajano v bližnji preteklosti, predvsem po zaslugi posameznikov. Tudi likvidacija kmetijske delovne zadruge je zapustila nekaj posledic. V pritožbah, ki jih naslavljajo nekateri bivši zadružniki pristojnim činiteljem, se večkrat ponavljajo napake, ki jih ne bi smeli spregledati, če hočemo natočiti »čistega vina« okrog bivše zadruge in stvari rešiti pravično. Med drugim omenjajo tudi prodajo 40 glav govejе živine nekemu zasebniku v Štrigovi (!), kar je upravni odbor — bolje: posamezniki — baje storil 14 dni po sprejetju sklepa o razpustu zadruge. Pri tej prodaji je nastala izguba v znesku 415.000 dinarjev, ki jo morajo sedaj poravnati bivši zadružniki. Nič čudnega torej ni, če dežujejo pritožbe in zahtevajo, naj škodo poravnajo tisti, ki so jo zakrivili. Takih podrobnosti pa vedo našteti še nekaj.

Stročjevaška kmetijska zadruga »Orač« je doslej zelo malo storila za kmetijstvo v tem okolišu, zato so jo grajali tudi na zadnjih zborih volivcev. Ljudje ji zamerijo predvsem to, da se je »vrtela« pretežno v trgovskih poslih, pri tem pa se ni zanimala niti za najosnovnejše naloge v kmetijstvu. Sicer pa kaže, da je zagrmelo tudi v trgovini, o čemer bodo rekli zadnjo besedo pristojni.

V razkriškem kotu je precej uveljavljeno sadjarstvo. Sadna drevesa rode izmenično; trdijo celo, da nekatera sadna drevesa rodijo vsako leto. Toda če ne bi imeli v Razkrižju in Globoki prizadevnih krajevnih odborov, bi sadno drevje ostalo brž-

(Nadaljevanje na 6. strani)

ŠIROKE NALOGE

skupnosti pri kmetijskih zadrugah

Zakon o racionalnem izkoriščanju kmetijskih zemljišč določa, da se lastniki kmetijskih zemljišča lahko dogovorijo, da si zaradi boljšega izkoriščanja svojih zemljišč in zaradi umnejše obdelave in uporabe agrotehnike na določenem zemljiškem kompleksu uredijo skupne štrnjene kulture in nasade. Prav tako se lastniki kmetijskih zemljišč lahko dogovorijo za skupna melioracijska dela in agrotehnične postopke pri zboljšanju kmetijskih zemljišč in kultiviranju nekultiviranih zemljišč.

Naloge skupnosti so torej dokaj široke, tako da je možno ustanoviti skupnost zaradi različnih skupnih smotrov v zvezi z racionalnim izkoriščanjem kmetijskih zemljišč.

V življenju bo največ primerov, da se bodo lastniki kmetijskih zemljišč združili v skupnost zaradi skupne obnove sadovnjakov in vinogradov, pa tudi zaradi skupnih manjših melioracij.

V vseh teh primerih bo za vse prizadete mnogo laže, če se združijo, najamejo kot organizacija potrebno posojilo, imajo na razpolago tehnično in strokovno pomoč kmetijske zadruge ali poslovne zveze ter njenih strokovnjakov, kot pa da bi se obnove lotil vsak sam. Take obnove in melioracije zemljišč so za posameznika predrage in na splošno celo neizvedljive.

Pomembna novost

Zvezni izvršni svet je izdal odlok o kreditih kmetijskim zadrugam za kooperacijo. Novi predpisi imajo toliko večjo vrednost, ker so bili sprejeti sedaj, pred začetkom pomladne setve, tako da bodo zadruge lahe širile pogodbeno, kooperacijsko pridelovanje ob začetku kmetijskega leta.

Po odloku Zveznega izvršnega sveta bodo poslej zadruge nosilci kreditov za neposredno pospeševanje kmetijstva, kar je zelo pomembna novost. S tem je bilo zadrugam ponovno izkazano veliko zaupanje. Vsekakor bo to zelo koristilo, kar se bo kmalu pokazalo. Zadruge bodo dajale posojila pridelovalcem, ki bodo sodelovali z njimi. To hkrati pomeni, da bodo zadruge tudi mnogo laže izpolnjevale svoje kmetijske načrte, ki so sestavni del velikega kmetijskega načrta za vse kmetijstvo v državi. Poslej bo mnogo laže ne le pritegniti kmete v kooperacijo, marveč tudi zagotoviti uspešno, smotrno pogodbeno pridelovanje in rejo.

Na nova pota

Zelene površine naše pokrajine odrejajo osnovno smer razvoju našega kmetijstva, ki naravno teži k živinoreji. Ureditev pašnikov, melioracije zamočvirjenih travnikov, njihovo izdatnejše gnojenje, rana košnja in pametnejše spravilo sena na sušilih so bili na dnevnem redu vseh naših kmetijskih posvetovanj v zadnjem času.

Dobro smo se tudi vedno zavedali, da krmljenja pri nas nikdar ne bomo mogli urediti, če ne bomo v obroke uvedli silaže. Skratka, usodna in bistvena vprašanja naše živinoreje so v hektarih naših travnikov in pašnikov. Ko bodo urejena ta vprašanja, takrat bomo dejali, da smo uredili 80% naše živinorejske proizvodnje. Ta vprašanja se raztezajo še na poljske površine, ki jih imamo pod krmilnimi rastlinami.

Živinorejski zakladi v naši pokrajini torej niti niso zakopani v živalih, ki jih tu redijo, marveč v naših zelenih površinah; zakladi ne ležijo globoko pod zemljo, ampak so komaj dobro poravnani z rušo. Do kraja spoznati to resnico pa pomeni, peljati našo živinorejsko proizvodnjo v resnici na nova, boljša proizvodna pota.

KMETIJSKE ZANIMIVOSTI

Ali naj oreh obrezujemo?

Veliko bolje je ogniti se kakršnemu koli obrezovanju, kajti obrezovanje zlasti ob nepravem času povzroči, da se rana zelo solzi in se slabo celi. Če že moramo kaj obrezati, posebno pri mladem drevju, ali če moramo odstranjevati zlomljene veje, tedaj je najboljši čas za to mesec julij.

Z ranami postopamo tako kot pri drugem drevju. Tudi pri orehih izberemo 2 do 3-letne sadike, ki imajo lepo krošnjo in le v skrajnem primeru sadimo tudi enoletne sadike. Sicer je deblo že doraslo, samo krona še ni dobro razvita, kar pomeni, da bi drevesce moralo biti še 1 leto v drevesnici, da bi razvilo krono. Ker pa se mlado drevo po presaditvi bolje zakorenini, priporočajo saditi tudi enoletne sadike. Orehi naj imajo visoko krono, da ostane deblo dolgo zaradi poznejše obdelave lesa.

Oreh ima razmeroma malo škodljivcev. Predvsem je to rjava pegavost, ki jo povzroča goba Marsonia juglandis; ta povzroča na zelenih olupkih sadeža rjave pege. Pege se včasih tako razpasejo, da znatno zmanjšajo asimilacijo listja in tako seveda drevo precej oslabi. Praktično se proti njej ne moremo braniti zaradi prevelikih drevesnih krošenj. V zaprtih, preveč zavarovanih legah drevesa bolj trpijo kot pa v odprtih legah. Tudi tam, kjer vsebuje zemlja veliko apna, se goba mnogo manj pojavlja kot v zemlji, ki je vlažna in nima dovolj apna.

Največji škodljivec orehov je mraz, ki pogostokrat pokvari lepe pomladanske sanje o bogati letini. Pri mlajšem drevju povzroča mraz razpoke in okvare na deblih.

Štefan Antalič, kandidat za Republiški

KOOPERACIJA

Kmetijske zadruge v Pomurju imajo s kooperacijo še zelo malo izkušenj in tudi malo uspehov. Opažamo celo, da se zadruge celo bojijo organizirati kooperacijo pri svojih članih. Ta vprašanja so marsikje nejasna in so povod raznih govoric in napačnemu tolmačenju.

Kaj je namen kooperacije — sodelovanja pri kmetijski proizvodnji?

Namen kooperacije je predvsem ta, da vsakemu kmetovalcu omogočimo večjo uporabo agrotehničnih sredstev in dosego večjih dohodkov na določeni površini, če on sam nima sredstev, da bi zemljišča bolje obdelal. V Pomurju imamo v primerjavi s številom prebivalstva zelo malo zemlje in zato moramo skrbeti, da bo vsak košček res racionalno obdelan, da nam bo prinesel čim več dohodka, pa naj bo to zemljišče last splošnega ljudskega premoženja ali zasebnika.

Zakon o racionalnem izkoriščanju kmetijskih površin nam nalaga, da kontroliramo vsako površino, kako je obdelana in če daje to, kar bi morala dajati. Marsikateri naš kmetovalec še z nezaupanjem gleda na strojno delo, na dobro seme, na umetna gnojila, na razne zaščitne ukrepe itd. ter poskuša gospodariti kakor je gospodaril njegov oče in njegovi predniki. Jasno, da s takim gospodarjenjem dosega tudi take rezultate, ki nas že zdavnaj več ne morejo zadovoljiti. Če smo ugotovili, da z raznimi agrotehničnimi ukrepi lahko dosežemo 30 q pridelka pšenice na 1 ha, nikakor ne moremo dopustiti, da znaša naše okrajno povprečje ob lanski najboljši letini le 16 q na 1 ha in to velja pravzaprav za vse naše kmetijske kulture.

Če posamezni kmetovalec ni pripravljen uporabljati modernejših načinov proizvodnje, zakaj ne bi v takem primeru ponudila kmetovalcu zadruga svojo pomoč, da ona investira svoja sredstva v zemljišča privatnega kmetovalca in mu dokaže, da je z modernejšo proizvodnjo mogoče doseči veliko večji pridelek, kakor ga dosega on s starim načinom proizvodnje.

Smisel kooperacije je torej v tem, da se tam, kjer zasebni kmetovalec nima sredstev ali pa polje, da bi vložil v svoja zemljišča večja sredstva in tako dosegel večji pridelek, ponudi zadruga, ki bo vložila ta sredstva. S tem je pa seveda upravičena dobiti tudi del povečanega dohodka iz teh zemljišč, ker je potem zasluga zadruge, da je bil pridelek na zemljišču večji. Na primer: kmetovalec je pridelal ob normalni letini 20 q koruze na 1 ha. Strokovnjaki trdijo, da se ob dobri pripravi zemlje in dobrem semenu ter drugih agrotehničnih ukrepih lahko pridela tudi 60 q koruze na 1 ha. Dosežemo lahko torej 3 krat večji pridelek, če se poslužujemo boljših načinov proizvodnje. Ako kmetovalec ni sam sposoben opraviti vseh del tako, kakor to zahteva modernejši način proizvodnje, lahko sklene z zadrugo po-

MLADI IN POKLICI

OKRAJNA POSREDOVALNICA ZA DELO JE V ŠOLSKEM LETU 1956/57 RAZPISALA ANKETO, NA KATERO JE ODGOVORILO 1269 MLADIH LJUDI, KI SO TAKRAT ZAPUŠČALI ŠOLSKE KLOPI. V ANKETI JE 564 VPRAŠANIH ODGOVORILO, DA SE ŽELIJO KOT UČENCI ZAPOSLITI V GOSPODARSTVU.

Rezultati ankete pa se ne ujemajo s stvarno zaposlitvijo učencev v gospodarstvu, saj so lani sklenili samo 354 učnih pogodb (292 fantov in 62 deklet), ki so se zaposlili v domačih podjetjih in obrtnih obratih. Proti koncu lanskega leta je dobila posredovalnica ponudbe tudi iz okrajev Kranj, Maribor in Koper za 131 učnih mest (v gradbeni stroki 110, v lesni 20), vendar pa so ta mesta ostala nezasedena, čeprav so delodajalci obljubili dobre življenjske in učne pogoje. **Tokrat se je pokazalo, da mladina nerada zapušča rojstne kraje in da si želi zaposlitve samo doma. Prenekateri mladi**

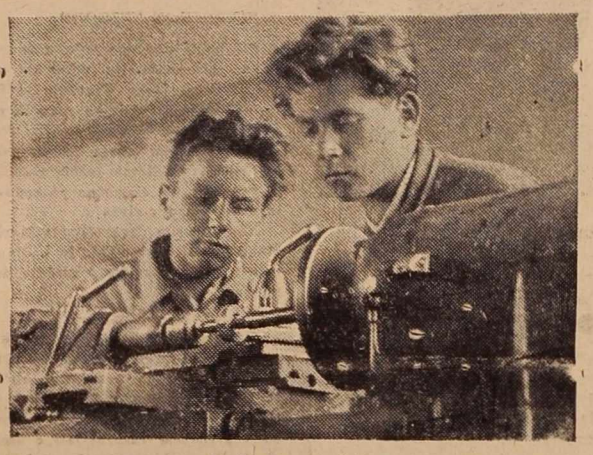

Vajenca pri delu

človek se ne more odločiti tudi zategadelj, ker mu to branijo starši, ki se otepajo odgovornosti do svojega otroka in tudi nočejo ničesar žrtvovati za njegov življenjski napredek.

Precej več mladine bi lahko zaposlili doma, saj ne manjka mojstrov in strokovnjakov, toda premajhna je zmogljivost obrtnih obratov. Nekatere obrti že izumirajo in zato peša tudi zanimanje mladine za nje. Število kovačnic se je n. pr. v zadnjih desetletjih zmanjšalo za 100 odst.; čeprav je to normalen pojav ob vedno bolj naraščajoči mehanizaciji kmetijstva. So pri nas kraji in celo okoliši, ki take delavnice že močno pogrešajo. Tudi v dimnikarski stroki je ostalo nekaj učnih mest nezasedenih, čeprav je to obrt, ki ima dobre obete in tudi dokaj ugodne gmotne pogoje.

V nekaterih gospodarskih organizacijah so premalo resni pri sklepanju učnih pogodb. Tako se mnogokjo zgodi, da odklonijo kandidata, ki ga predlaga posredovalnica za delo, a vzamejo pozneje raje sina ali hčer kakega svojega znanca ali prijatelja, čeprav ima ta manjšo šolsko izobrazbo kot predlagani kandidat. Lani so po posredovanju zaposlili v okraju samo 113 učencev v gospodarstvu, ostale pa so podjetja vzela v uk na svoje roko. V podjetjih preveč gledajo pri sklepanju učnih pogodb tudi na popolno fizično sposobnost kandidatov, čeprav so obrti, v katerih bi lahko zaposlili tudi fizično manj sposobne kandidate, da pozneje ne bi bili samo v breme družbi. V vsej Soboti niso mogli zaposliti fanta, ki je prebolel otroško paralizo in je imel eno roko komaj zaznavno pohabljeno; povsod so se ga branili, tako da so ga pozneje morali zaposliti v Ljubljani.

Problemov okrog usmerjanja mladine v poklice pa je še več: pomanjkanje dijaških domov v večjih središčih, v katerih bi lahko bivali tudi vajenci, pomanjkljiva ali nezadostna izobrazba kandidatov, ki pozneje ob svojem minimalnem znanju težko sledijo teoretičnemu pouku, nezadostna skrb delodajalcev za vajence in njih učno napredovanje itd.

V Pomurju je zlasti težko dobiti zaposlitev za dekleta. Na podeželju poznajo zânje kvečjemu dva poklica: šiviljo in frizerko. O poklicih na sploh so slabo poučeni tako starši kot mladina. Zato bi bilo prav, če bi enim in drugim pri izbiranju poklica pomagali tudi pedagoški delavci s predavanji in nasveti. Ta pomoč bi bila zlasti dobrodošla v razredih, v katerih mladina opravi svoje obvezno šolanje.

Okrajna posredovalnica za delo še nima in verjetno tudi ne bo imela potrebnega strokovnjaka in potrebnih priprav, ki jih imajo poklicne posvetovalnice v večjih središčih. Kljub temu pa se tudi pri nas ne bi smeli odreči take pomoči, ko množično usmerjamo mlade ljudi na učna in delovna mesta v naših gospodarskih organizacijah, saj nam ne more biti vseeno, kakšen kader bomo imeli jutri. **Prvi vzpodbudni primer že imamo; v soboški tovarni perila »Mura« so, ko so sprejemali v službo večje število novih delavk, povabili psihologa mariborske poklicne posvetovalnice, ki je opravil izbiro med kandidatkami in pripustil k šivalnim strojem samo tiste, ki so pokazale za to potrebne ročne spretnosti in psihično sposobnost. V tovarni pravijo, da se je ta poskus dobro obnesel.**

S. K.

Brez telovadnice ne bo šlo

TVD »Partizan« v Radencih ima 124 pripadnikov, od tega največ pionirjev, najmanj pa mladine. Društvo nima niti dvorane, niti urejenega telovadišča ali igrišča, zato tudi ni moglo doseči večjih uspehov. Domačega nastopa niso priredili navzlic desetletnici obstoja in delovanja, zato pa so se udeležili nastopa v G. Radgoni in festivala v Ljubljani ter dosegli v športnih panogah prav lepe uspehe. Za pionirje so priredili smučarski tečaj, žal pa nimajo dovolj opreme.

Da bodo društveni uspehi v prihodnje boljši, so na občnem zboru sklenili ob pomoči vseh društev in organizacij v kraju ter občine čimprej urediti dvorano v zadružnem domu ali pa prizidati telovadnico pri osemletni šoli.

Ika.

Mnenje kmetijskega strokovnjaka o predlogu našega novinarja:

TOVARNA SADNIH SOKOV?

Rešitev Goričkega je v sadjarskih skupnostih

Če hočemo obnoviti naše sadovnjake, se moramo zavedati, da nekaterih lastnosti, posebno podrobnejšo sestavo tal, ne moremo spoznati z opazovanjem, na pogled ali s tipanjem, temveč s pedološko analizo. Kmetijske zadruge in zadružniki se bodo morali pred obnovo sadovnjakov posluževati tudi pedoloških analiz, ki ugotavljajo vsebino apna in zalogo drugih hranilnih snovi v tleh in tudi mehanski sestav zemlje. Hkrati moramo poznati vodne razmere sadnih okolišev in položajev za nove sadovnjake, sestav zemlje, opraviti razmejitev med gozdovi, sadovnjaki, vinogradi, pašniki in orno zemljo (njive) ter ugotoviti sorte in vrste, ki bi lahko uspevale na Goričkem.

Torej je treba ugotoviti položaje za nove sadovnjake, proučiti in ugotoviti, kako se gibljejo zimska, spomladanska in poletna toplota, koliko pade dežja, kdaj nastopa pozni spomladanski mraz, kdaj in kolikokrat pobije toča in kako vplivajo vetrovi. Proučitev naravnih pogojev (podnebje, zemlja, sadni okoliši itd.) za goričko sadjarstvo bi bila predmet posebnega študija.

Razumljivo je, da moramo imeti načrt za obnovo sadovnjakov in program za ureditev sklenjenih nasadov. Ta mora vsebovati tehnični del, proračun in gospodarske utemeljitve obnove.

Znan mora biti odnos sadnih vrst in sort za tržno proizvodnjo in za vsak sadni okoliš izbrana tista sadna vrsta (plemena) in sorta, ki tam najbolje uspeva.

○ Mnenja sem, da bi bila za Goričko rešitev v sadjarskih skupnostih. V tem primeru bi se lastniki kmetijskih zemljišč združili v skupnost zaradi skupne obnove sadovnjakov, pa tudi zaradi skupnih manjših melioracij. V tem primeru bi bilo za vse prizadete mnogo laže, če bi se združili, najeli kot organizacija potrebno posojilo in imeli na razpolago tehnično in strokovno pomoč kmetijske zadruge ali okrajne kmetijske službe.

○ Na Goričkem je veliko pomanjkanje primernih sadnih skladišč. Če bi zgradili dovolj skladišč, bi zadružna sadna skladišča lahko prodajala sadje tja do pomladi. Tedaj so tržne priliko mnogo ugodnejše kot v jeseni, ko je sadja povsod dovolj.

○ Če bi imeli večjo proizvodnjo namiznega sadja, ki se rado pokvari (n. pr. jagode, češnje, breskve in drugo), bi gradili zbiralnice in hladilnice. Ohlajeno sadje se ne pokvari in lahko pride v hladilnih vagonih na oddaljena tržišča sveže, kakor bi bilo pravkar obrano.

Ali se bomo odločili za namizno sadje ali predelavo, je odvisno od tržnih prilik.

○ Predelava sadja bi zahtevala tovarno sadnih sokov, ki bi jo naj zgradili v osrčju sadnega okoliša (Mačkovci) ob progi Murska Sobota—Hodoš.

Z obnovo sadjarstva na Goričkem bi dvignili narodni dohodek in blagostanje sadjarjev in kmetijskih zadrug; obenem pa bi omogočili delovnim ljudem zdravo prehrano.

Inž. Lado Jerše

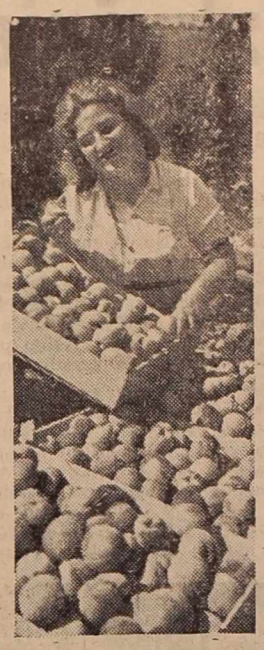

Sadje — nikoli ga ni dovolj...

Prvi koraki v Moravcih

ZARADI LAŽJE NAMESTITVE AGRONOMA BI KAZALO ZDRUŽITI MARTJANSKO, TEŠANOVSKO IN BOGOJINSKO ZADRUGO V ENO.

Gospodarski svet občinskega ljudskega odbora Martjanci je na svoji zadnji seji razpravljal tudi o ustanovitvi podjetja za sušenje sadja in povrtnine in za predelavo sadja in proizvodnjo sadnih sokov. Ker je goričko del martjanske občine izrazito sadjarski (poleg poljedelskih površin), ravninski predel pa je že precej zajelo povrtninarstvo, je ustanovitev takšnega podjetja zelo umestna. Ustanovitelji bodo tri večje kmetijske zadruge in sicer Martjanci, Tešanovci in Bogojina. Ker so surovine zagotovljene, se tokrat ne more zgoditi tako, kot se je pred leti, ko so se kmetje odločili za povrtninarstvo, a so ga zato, ker tržišče ni bilo zagotovljeno, zopet opustili.

Zgradbo tega podjetja bi prizidali poslopju žage v Moravcih, kjer je najboljši ustrezen prostor. Hkrati so govorili na seji sveta tudi o tem, da bi bilo možno in koristno združiti vse tri omenjene zadruge v eno in sicer zato, da bi lahko skupno namestile enega agronoma, ki bi mnogo pomenil v razvoju kmetijskega gospodarjenja v tem predelu, zlasti zato, ker vedno bolj pogrešajo strokovnjake v vsakdanjem gospodarjenju.

or.

NAŠ REPORTER NA OBISKU V SREDIŠČU — NAŠ REPORTER NA OBISKU V SREDIŠČU

Bodočnost v zemlji in ljudeh

Nova opekarna in obrat cementnih izdelkov na obzorju — Veliki obeti za izdelovanje stavbenega pohištva — Vrh vsega: sladkorna pesa

Za Središče ob Dravi velja, da je najmanjša komuna v mariborskem okraju, vendar ne najmanjša v Sloveniji. Šteje 2850 prebivalcev, na kraj pa gravitira okrog 7000 prebivalcev središke in dela ormoške občine ter številnih krajev sosednje Hrvatske. V Središču je železniška postaja, ki dobro služi tudi širši okolici, dalje kino, zdravnik, tu so številne dobro založene trgovine, mlin, oljarna, žaga itd.

V bivšem ptujskem okraju je občina Središče bila tako po številu prebivalstva in splošnem gospodarskem pomenu takoj za Ptujem kot sedežem okraja. Če imajo pogoje za samostojno občino kraji kot so Gorišnica, Lešje (navzlic dvem tovarnam) in mnogi drugi, ki se ponašajo samo s šolo, cerkvijo, morda še pošto in nekaj hišami, sodijo Središčani, da jih imajo tudi oni. To je bil tudi vir in vzrok vseh težav ter trenj ob ustanovitvi sedanje središke občine. Vsekakor pa je res, da je bila ustanovljena središka občina v skladu z načeli našega komunalnega sistema in v skladu z njimi se tudi razvija ter razcveta.

Novi občinski ljudski odbor je našel ob prevzemu v občini električni mlin v sklopu mlinskega podjetja v Ptuju, oljarna je bila obrat poslovne zveze v Ptuju, a tudi obrt je več ali manj le životarila. Z novim letom je ljudski odbor združil mlin in oljarno v eno podjetje, obrtno podjetje (mizarsko delavnico) pa bo letos združil z žago in zgradil delavnice, ki bodo zaposlovale sto ljudi (da-

(Nadaljevanje na 7. strani)

zbor proizvajalcev kmetijske skupine:

V POMURJU

godbo. Kmetovalec zadrugi njenega deleža oziroma dela ne plača, pač pa ji odstopi določen odstotek pridelka, ter s tem poravna vse stroške zadruge, ki jih je imela pri obdelovanju njegovih zemljišč.

Za tako skupno obdelano skleneta kmetijska zadruga in kmet pogodbo, s katero se vsak s svoje strani zaveže, kakšna dela bosta opravila in kako. Če gre recimo za rečni pridelek koruze, bo ta pogodba približno taka: zadruga se zaveže, da bo opravila globoko oranje. Zadruga se dalje zaveže, da bo preskrbela prvorazredno seme take vrste koruze, od katere lahko pričakujemo najvišji pridelek in končno še da zadruga na razpolago zadostno količino pravilno odmerjenih umetnih gnojil. Kmet pa se zaveže, da bo prispeval vse ostale stvari, ki so potrebne za pridelovanje koruze. Torej zadostno količino hlevskega gnoja, posejal bo kuruzo, rastresel umetna gnojila, opravil okopavanje po potrebi, pospravil koruzo itd. Vse strokovne naspete glede časa in načina dela bo dajal kmetovalcu strokovnjak, ki ga bo za to delo pritegnila KZ, tako da bodo vsa dela pravočasno in strokovno dobro opravljena. Glede medsebojnega obračuna se v tej pogodbi določi, koliko pridelka bo kateri izmed pogodbenikov dobil za svoje delo.

Ob takem sodelovanju ima kmetovalec še druge koristi. Če mu zadruga opravi najtežja dela s stroji, si očuva živino, ker obdelovanje zemlje, zlasti s kravami molznicami, nikakor ni rentabilno.

Odnos zadruge in kmeta mora temeljiti na jasnem računu, da pri delitvi ni nesporazumov. Kakšna dela naj izvrši zadruga in kakšna opravi kmetovalec, je stvar pametne presoje.

Tudi pri živinoreji je možna kooperacija in to na zelo različne načine. Recimo: kmetovalec ima dovolj prostora v hlevih in tudi dovolj krme, da bi lahko redil več živine, kot jo ima. Zadruga lahko omogoči kmetu večje dohodke na ta način, da mu kupi potrebno živino in mu jo izroči v krmljenje. S pogodbo se dogovorita, koliko prirastka pripade kmetu in koliko od tega prirastka dobi zadruga, ko to živino proda.

Prav tako je možna kooperacija pri vzreji plemenske živine, pri vzreji perutnine itd. Za vse to imajo kmetijske zadruge navodila in bilo bi pravilno, da se na svojih sestankih in zborih z zadružniki veliko pogovarjamo o tem, ker so za tako sodelovanje na razpolago potrebna finančna sredstva, ki jih zadruge lahko dobijo, če imajo sklenjene pogodbe.

Sodelovanje je možno tudi pri obnovi sadovnjakov in vinogradov, skratka v vseh kmetijski panogi, in to v zelo različnih oblikah. Če bodo naši kmetovalci, zlasti pa naše kmetijske zadruge uvidele koristi, ki izhajajo iz takega sodelovanja, lahko pričakujemo v pravem času tudi velike rezultate.

POZIV RADGONSKIH GASILCEV

Radgonske gasilce čaka velika naloga — dograditev novega gasilskega doma. Po dograditvi bo ta dom v ponos gasilcem in ostalim občanom, žal pa društvo nima dovolj finančnih sredstev za dokončno dograditev. Na svojem občnem zboru so sklenili radgonski gasilci naprositi vse občane in podjetja za finančno in materialno pomoč ob priliki nabiranja prostovoljnih prispevkov za dograditev doma. Upajo, da jim radgonski občani in podjetja te pomoči ne bodo odrekli.

M. K.

PRODUKCIJA GLASBENE ŠOLE V G. RADGONI

Nižja glasbena šola v G. Radgoni je pripravila s svojimi učenci prebivalstvu prijeten večer. V 12 točkah so se zvrstili mladi glasbeniki in tako pokazali svoje znanje. Med številnimi poslušalci so želi zasluženo priznanje. Nastopil je tudi radgonski orkester, ki ga vodi ravnateli glasbene šole tov. Beziak. Za konec sta nastopili še dve godbi na pihala pod vodstvom tov. Irgoliča ter harmonikarji.

-ar

VELIKO ZANIMANJE ZA PREDAVANJA LUDSKE UNIVERZE

V okviru ljudske univerze v Ljutomeru je predaval celjski alpinist tov. Ciril Debeljak o vzponu po severni steni Ojstrice in o visokogorski turi po švicarskih alpah na vrh Monte Rosse. Svoje predavanje je popestril s 200 skioptičnimi slikami, ki jih je sam posnel. Takih in podobnih predavanj si Ljutomerčani še želijo.

V. P.

NAŠA KRONIKA

DOM PRESIŠKIH RUDARJEV

Kolektiv premogovnika Presika pri Ljutomeru želi še letos dograditi rudarski dom, za kar bi potrebovali še štiri in pol milijona dinarjev. Zgradba je že pod streho, toda samo za nadaljevanje inštalacijskih in gradbenih del bi za zdaj potrebovali 2 in pol milijona dinarjev. V novem domu se bodo presiški rudarji ob prostem času sestajali ter kulturno izživljali, v njem pa bodo tudi kopalnice, menza in podobno.

S. F.

»POSLEDNJI MOŽ« V STRUKOVCIH

V nabito polni učilnici šole je pred kratkim mladina iz Strukovec uprizorili igro v treh dejanjih »Poslednji mož«. Uprizoritev je pokazala, da se ljudje tega dela Pomurja zelo zanimajo za podobne kulturne prireditve, ki pa jih je žal zelo malo. Gledalci — starejši in mlajši — so se od srca nasmejali in si želijo še več podobnega razvedrila.

E. D.

TEKMOVALI BODO

Na predvolilnem zborovanju v Beltincih so se volivci po sklepu občinskega odbora Socialistične zveze odločili, da bodo ob volitvah dne 23. marca tekmovali v udeležbi, v tem, v kateri vasi bodo volitve najprej zaključene, in v najlepši okrasitvi volišč. Za prvo in drugo mesto sta predvideni nagradi. Tekmovanje vodi posebna komisija. Podobno zborovanje je bilo tudi v Črensovcih.

A .H.

VESELI SPOREDI V ROGAŠEVCIH

Mladina iz Serdice je pred kratkim gostovala v Rogaševcih z veselim sporedom. Gledalce so najbolj navdušile pevske točke. Po svoji dejavnosti je mladinski aktiv iz Serdice med najboljšimi v občini.

G. K.

KUHARSKI TEČAJ V ZENKOVCIH

Žene-zadružnice v Zenkovcih so priredile 3-tedenski tečaj v kuhanju. Tečaj redno obiskuje 23 žena, med njimi tudi precej deklet. Pod vodstvom tov. Bakojeve se tečajnice trudijo, da bi se naučile čim več. Za praznik žena so priredile tudi kuharsko razstavo.

-bl-

USPEL ZDRAVSTVENI TEČAJ

Zdravstveni tečaj v Križevcih pri Ljutomeru je obiskovalo letos 17 kmečkih deklet. Zanimanje za tečaj in predavanja, ki so bila predvsem praktična, je bilo dokaj dobro. Ob zaključnih izpitih so tečajnice pokazale, da niso zaman poslušale predavanj. Največ deklet je opravilo izpit z odličnim in prav dobrim uspehom.

N. B.

INKUBATOR ŽE MONTIRAJO

V prihodnjih dneh bo začela kmetijska zadruga Križevci z umetnim valjenjem. To bo lahko storila zato, ker je pred kratkim dobila dva inkubatorja. Njuna zmogljivost bo okoli 6000 piščancev. V Križevcih in okolici je veliko zanimanje in povpraševanje po teh piščancih, zato vsi upravičeno pričakujejo uspeh te akcije.

N. B.

Trgovine v Pomurju pred novo preizkušnjo

Izkušnje v prid prihodnosti

Pičla sredstva ljudskih odborov za investicije v trgovini — Ob meji najslabše urejene trgovine -- Kaj lahko storijo trgovska podjetja sama -- Pomanjkanje skladišč

Glede na to, da se nam obeta tudi v naših krajih uvedba malega obmejnega prometa, je ponovno v ospredju vprašanje ureditve trgovin. Za trgovine v Pomurju velja, da so zastarele na podeželju in mestih, tako glede inventarja in ostalih tehničnih pripomočkov. Občutno je tudi pomanjkanje priročnih skladišč in posebnih skladišč za kmetijske pridelke pri kmetijskih zadrugah in veletrgovskih podjetjih s kmetijskimi pridelki. Zadnje čase so skladišča problem tudi pri veletrgovinskih podjetjih z industrijskimi predmeti, vendar ga bo, kot vse kaže, moč rešiti z zgraditvijo javnih skladišč.

Število trgovskih prodajaln na drobno v Pomurju bi še nekako zadostovalo. Vendar bo treba večino obratov adaptirati, razširiti in modernizirati tudi na zunaj. Dalje v mestih občutijo pomanjkanje tehničnih trgovin. V večjih središčih bi potrebovali še eno trgovino kakršno ima soboški »Tehnopromet«, a tudi v Soboti je ena že premalo. To je važno zlasti zato, ker pričakujejo v tej stroki še večji porast prometa.

Specializacija trgovske mreže na drobno je pereča zlasti v Gornji Radgoni. Prav nič vzpodbudna ni ugotovitev, da imamo ob obetih za mali obmejni promet najslabše urejene trgovine prav ob meji: na Cankovi, Rogaševcih, Kramarovcih, Pertoči, Fikšincih, Gederovcih itd. Glavna skrb za investicije bo na ramenih ljudskih odborov, a tudi posamezna trgovska podjetja bodo morala storiti svoje. Nekatera podjetja so si zaradi lanske nove uredbe o razdelitvi dohodka nekoliko opomogla. Tako so v ljutomerskem trgovskem podjetju »Zarja« namenili en milijon iz plačnega sklada za investicije, nekaj manj pa so namenili v iste namene tudi v nekaterih soboških trgovinah. Žal pa so sredstva ljudskih odborov v te namene dokaj pičla.

Dalje je večina trgovskih lokalov v privatnih hišah, kar problem le še otežuje. Po odcepitvi trgovin od kmetijskih zadrug so dobila nova podjetja večje zaloge, kakor pa obratna sredstva. Trgovine, ki so nastale iz bivših trgovin kmetijskih zadrug, bi potrebovale skupno okrog 40 milijonov dinarjev, vendar morajo po novih predpisih položiti ljudski odbori 25 odst. te vsote iz investicijskega sklada kot polog. Le v tem primeru bo banka odobrila ostalih 75 odst. potrebne vsote. Družbeni plani posameznih občin bodo morali to dejstvo vsekakor upoštevati. Razen tega so podedovane zaloge več ali manj slabe, po izboru pa še slabše.

Vse trgovske organizacije pa bi lahko pravočasno pripravile vsaj potrebne elaborate in načrte. Večkrat so možnosti za kredit iz republiških ali zveznih skladov, zaradi kratkega roka pa ni moč predložiti potrebnih elaboratov in načrtov. Zato bo treba že zdaj misliti na prihodnost, kar velja zlasti za kmetijske zadruge ter podjetja, ki trgujejo s kmetijskimi pridelki. Izkušnje nas uče, da je zamujeno zmeraj težko nadoknaditi. To velja poleg ostalega tudi za odkup in predelavo kmetijskih pridelkov bš

Tudi podeželje potrebuje sodobne prodajalne

Mraz — tudi letos znanilec snega

Zima na obroke

Kljub različnim ugibanjem za naprej lahko trdimo, da je bilo vreme že nekaj let zelo muhavo. Še najbolj pa pozimi. Tudi o tem sodijo vremenarji kaj različno. Nekateri trde, da so temu vzrok eksplozije atomskih in vodikovih bomb, eksplozije na soncu itd. Vendar se vsaj večina vremenoslovcev pridružuje mnenju, da je muhavo vreme popolnoma naraven pojav. Vreme kot ga imamo in kakršno bo po mnenju nekaterih strokovnjakov še nekaj desetletij, se ciklično ponavlja.

Prva dva zimska meseca glede vremena ni bilo kakih posebnih sprememb. Pri nas lahko trdimo, da je bilo še kar znosno: ne preveč mrzlo in tudi snega nismo imeli preveč. Mnogo hujše je bilo v februarju, predvsem v drugi polovici meseca.

FEBRUARSKO »POLETJE« IN SNEŽNI METEŽI

Januarski poledici, močnemu dežju in sorazmerno hladnemu vremenu je sledilo »februarsko poletje«. Tako vsaj lahko trdimo pri nas. Toda poglejmo, kakšne so bile razlike v temperaturi in sploh vremenu nekatere februarske dni v Sloveniji in v nekaterih tujih deželah. V dneh okrog 18. februarja je zmrznilo v Ameriki 36 ljudi. Posamezne kraje je sneg popolnoma zametel. Zameti so bili ponekod visoki do 5 metrov. Najnižja temperatura, ki so jo zmerili v teh krajih, je znašala 35° C pod ničlo. Ob atlantski obali je pihala tudi močna burja s hitrostjo 80 kilometrov na uro. V državah New York, Pensylvanija in Nova Anglija so razglasili izredno stanje. Zaprli so šole, delavci in uslužbenci so ostali na domovih. V krajih, kjer imajo plinsko kurjavo, so morali ljudi izseljevati, ker je plinska napeljava zaradi mraza popolnoma odpovedala.

Prav iste dni pa je bilo v Parizu, na Dunaju in še drugod prijetno spomladansko vreme. Donava je zaradi odjuge prestopila bregove in v okolici Linza je bil zaradi tega prekinjen promet. Tudi Seina je grozila v okolici Pariza s poplavami. Unicila je na tisoče sadovnjakov in poplavila več vasi. Nasprotno pa je bilo te dni v Dubrovniku precej mrzlo. Naletelo je tudi nekaj snega, kar je v tem delu naše »riviere« redkost. Naj navedemo še nekaj primerjav v manjših dimenzijah: na Ribniškem Pohorju je bilo 18. februarja 70 cm snega. Le nekaj kilometrov vstran na Hoškem Pohorju pa je bilo lepo vreme brez snega. Nekako v sredini meseca februarja je naletelo precej snega tudi v Liki, Bosni in v Gorskem Kotaru. V nižjih predelih so zmerili 80 cm debelo snežno odejo, v višjih pa celo do 3 metre. V Liki je snežilo takrat 30 ur neprestano. Podobne, več dni trajajoče snežne meteže so zabeležili tudi v nekaterih predelih Amerike, Anglije, Francije itd.

Zakasneli beli gost nas je obiskal že četrtič. Če je to bil zadnji »obrok« letošnje muhaste zime, ne morejo povedati točno niti meteorologi.

»Pomladanski intermezzo, ki je zvabil soboško mladež na »zeleno« trato.

Kljub temu, da letos ni bilo mnogo snega, je bilo povzročene precej škode. V okolici Mute na Koroškem je polomil mokri sneg precej gozdnega drevja, Sodijo, da okrog 1200 m³.

Velike skupne koristi

(Nadaljevanje s 1. strani)

mesni izdelki, mleko, mlečni izdelki, sadje, jajca itd. Sedaj ima proizvajalec iz Pomurja stike z Avstrijo samo preko posrednikov v Zagrebu (»Agromerkur«) in Ljubljani (TMI), medtem ko jajca odkupuje in izvaža ptujska »Perutnina«.

Že leta 1953 so cenili, da bi lahko izvozili iz Pomurja kmetijskih pridelkov za 350 milijonov dinarjev na leto. Sedaj cenijo letni izvoz iz Pomurja vključno z lesom na okrog 500 milijonov dinarjev. Ves ta promet gre preko posrednikov, od česar kmetijstvo v Pomurju nima nobenih posebnih koristi. Tako izvažajo iz Pomurja kmetijske pridelke »Jugovajda« iz Čakovca, »Vajda« iz Zagreba, »Bovex« iz Zagreba, »Živinopromet« iz Ljubljane ter ptujska »Perutnina«. Od lova teh podjetij za dobičkom nimajo proizvajalci kdo ve kaj koristi, zato pa tem večjo škodo naši potrošniki zaradi previsokih cen.

Kmetijstvo v Pomurju bo potrebovalo iz leta v leto več strojev, če bo hotelo ustreči zahtevam proizvodnje in tržišča. Morda bo služila kmetovalcem v Pomurju v uteho vest, da bo podjetje »Slovenija-sadje« iz Ljubljane izvozilo večjo količino lanskega krompirja. Pričakujejo, da ga bodo lahko tudi kmetovalci v Pomurju prodali preko 100 vagonov. Seveda bo največ odvisno od kupca in njegovih želja glede kakovosti krompirja itd., kakšne bodo izvozne količine iz Pomurja in cene. Kakor smo zvedeli, bo vsa reč tekla preko Poslovne zveze v Murski Soboti.

Ne glede na to in na koristi, ki si jih lahko obeta kmetijstvo Pomurja od malega obmejnega prometa, pa se bodo pristojni činitelji in tudi ljudski poslanci morali zavzeti za to, da bo dobilo Pomurje izvozno podjetje, ki ga danes potrebuje še bolj kot pred leti. Ni potrebno posebej poudarjati, da bo od tega imela velike koristi tudi naša širša skupnost.

Nova oblačila naših trgovin

○ *V letih 1956 in 1957 je napredovala ureditev prodajalnic trgovske mreže zlasti v Ljutomeru in Murski Soboti. Tudi letos predvidevajo v Murski Soboti večje investicije. Tako bo trgovsko podjetje »Koloniale« adaptiralo oziroma razširilo poslovalnico »Galanterija« na Titovi cesti, trgovsko podjetje »Plavica« manufakturno trgovino na Titovi cesti, medtem ko bodo zgraditi trgovsko poslopje za Turopolje na vogalu Koroške in Tišinske ceste.*

○ *V Lendavi nameravajo trgovsko podjetje »Izbira« zgraditi manjšo blagovnico. Hkrati bo »Panonija« letos dogradila bencinsko prodajalno, prav tako pa bo dokončana bencinska črpalka v Gornji Radgoni, ki bo predvsem velikega pomena za mali obmejni promet. Murska Sobota bo dobila v ulici Stefana Kovača še eno trgovino z reprodukcijskim materialom, ki jo namerava odpreti KZ Murska Sobota.*

○ *Na podeželju je malce težje za investicije, zlasti pri novih podjetjih, ki so nastala iz trgovin kmetijskih zadrug. Sredstva ljudskih odborov niso zadostna, nova podjetja pa jih še nimajo. Nanzlic vsemu pa nameravajo na Cankovi urediti sodobno mesnico ter ukreniti vse potrebno za večjo adaptacijo tamkajšnjega trgovskega podjetja.*

šb

Ova izhoda po slabih izkušnjah

(Nadaljevanje s 4. strani)

čas nepoškropljeno. Pobudo za borbo proti ameriškemu kaparju in drugim škodljivcem so torej dali krajevni odbori in — posamezne akcije tudi vodili, kar je prav pohvalno. Stročjevaška kmetijska zadruga je dala samo zaščitna sredstva. Upravnik te zadruge je nekemu aktivistu, ki se je pozanimal pri njem, zakaj se zadruga izogiba svojih obveznosti, odgovoril, da imajo slabe izkušnje s kmetovalci glede plačila storitev. Podobno je tudi s postajo za umetno osemenjavanje krav. Predsednik razkriškega KO je osebno poskrbel za potrebne prostore, toda v zadrugi je naletel na gluha ušesa, ko je bilo postajo treba tudi ustanoviti. Sedaj gonijo kmetovalci svoje krave na hrvaško stran — v precej oddaljeno Strigovo, ker nimajo doma take postaje.

Na Razkrižju in okolici je precej kmetovalcev, ki se na lastno pobudo trudijo, da bi preusmerili svoje kmetovanje in začeli pridelovati bolj donosne kulture (vzoren nasad črnega ribeza na Šafarskem, prvi terasni vinograd v Globoki itd.). Pobude in prizadevanja individualnih kmetovalcev pa bi bilo treba bolj organizirano usmerjati in jih prenašati na širši krog ljudi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. Na tem področju so dokajšnje možnosti za pridelovalno sodelovanje, za katerega pa mora biti pobudnik kmetijska zadruga. A kje neki bi bila, če pa ni skrbela niti za uresničevanje osnovnih nalog v kmetijstvu! Za rešitev tega vprašanja bo treba iskati dvoje izhodov: ali postaviti stročjevaško zadrugo na trdnejše temelje ali pa ustanoviti na Razkrižju samostojno, ki bo s skrbno izbranim vodstvom smeleje zaorala ledino v kmetijstvu. Razkriški pridelovalni okoliš s svojo gospodarsko močjo menda prenese tako zadrugo, pa tudi kmetovalci bi jo sprejeli z razumevanjem, če bi dobili jamstvo, da bodo imeli od nje več koristi kot od sedanje.

S. K.

Običajen vodostaj Mure

Med drugim smo se obrnili tudi na Mursko regulacijo v Radgoni glede vodostaja v Muri in glede morebitnih poplav. Žal nam s temi podatki niso mogli postreči, ker je seznanjen z snežnimi in vremenskimi razmerami v sosednji Avstriji Hidrometeorološki zavod v Ljubljani. Po večletnih izkušnjah je visok vodostaj navadno v drugi polovici maja in v prvi polovici junija. Izredne poplave pa so običajne v drugi polovici aprila. Kljub temu, da je bilo vreme doslej precej muhavo, je bil vodostaj Mure normalen. Če pa bo pretila nevarnost, bo o tem obveščena iz Grada tudi Murska regulacija v Radgoni.

DOMAČI obrazi

»Hudo mi je bilo takrat, ko sem se morala prvič označiti s poklicem: gospodinja!« je potožila MAJDA TALIČ, ko sem jo obiskal. Pred enim letom je bila še v službi in po štirih letih pisarniškega dela je sprememba poklica res nekaj, kar napravi na mlado ženo dovolj močan vtis, čeprav mnogi mislijo, da je gospodinjstvo nekaj, na kar se žena mimogrede navadi. Majda je lani obiskovala kuharski tečaj v soboškem gospodinjskem centru, zdaj pa obiskuje šiviljski tečaj.

V dveh letih si je Majda že sodobno opremila gospodinjstvo. Ob triindvajsetem rojstnem dnevu, ki ga je praznovala pred dnevi, ima že skoraj vse sodobne električne stroje, ki omogočajo ženi snažno, hitro in praktično opravljanje gospodinjskega dela. »Mnogo je prispevala mama,« je pojasnila Majda, »Nekaj pa smo nakupili na kredit, kot je to v naših razmerah običajno.« Te dni se namerava Majda preseliti v novo stanovanje v Ptuju, kjer je njen mož oficir JLA. Pravi, da že komaj čaka časa, ko se bo nastanila v novem bloku in da so zanjo stanovanja v stanovanjskih blokih najbolj privlačna. Zakaj? Zato, ker so v smotrno grajenem bloku stanovanja udobna in sodobna in je vedno pri roki tudi kopalnica, kar je sicer za ostala meščanska stanovanja v glavnem nedosegljivo udobje.

Majda torej ni istega mnenja, kot mnogi meščani, da je družinska hišica z eno ali dvema sobama in kuhinjo največ kar si človek more želeti.

Majda pravi, da ji družinsko življenje ni prineslo mnogo presenečenj, kajti vedno je jemala življenje realistično in si torej nikdar ni ustvarjala kakšnih nenavadnih predstav o življenju v bodočnosti. To pomeni, da je Majda lahko vedno povsem zadovoljna in srečna, ker je ne mučijo nedosegljivi cilji in želje in ne pričakuje od življenja preveč.

SOBOŠKA KRONIKA

POROKE, ROJSTVA IN SMRTI

od 1. do 8. marca 1958

Poročila sta se: Ladislav Baranja iz Črnelavec in Albina Horvat iz Vadarec.

Rodile so: Vika Svetec iz Kroga, deklico; Helena Kupljen iz Rakičana, deklico; Marija Fodor iz Radmožanec, dečka; Marija Luteršmit iz Vidonec, deklico; Terezija Makovec iz Murskih Črnc, deklico; Marta Lutar iz Turnišča, dečka; Margita Toth iz Hodoša, dečka; Milica Ivanovski iz Dolge vasi, dečka; Angela Broder iz Rakičana, dečka; Helena Kouter iz Bakovec, dečka; Marija Pavlovič iz Črnc, dečka; Kamila Kuhar iz Puconec, dečka; Marija Koren iz Turnišča, dečka; Irena Kokaš iz Fokovec, deklico in Irena Cmor iz Puconec, deklico.

Umrli so: Julijana Baler iz Bakovec, stara 66 let; Pavla Vőrős iz M. Sobote, stara 79 let; Rozalija Antalič iz Pordašinec, stara 13 let, in Ivan Hozjan iz Hotize, star 66 let.

NESREČE IN NEZGODE

Pri podiranju drevja v gozdu je po nesrečnem naključju vsekal oče svojega sina Ivana Kranerja iz Polic pri Radgoni v desno roko in mu prizadejal hudo poškodbo.

Na koruznem storžu je spodrsnila in padla 34- letna Jožefa Gumilar iz Petanjec ter si močno poškodovala desno nogo v gležnju.

Ko je nosila drva 17-letna Marija Šinko iz Račkega vrha, je padla in dobila hudo poškodbo v gležnju desne noge.

*

Odborniki soboške občine so sklenili, da bodo predložili osnutek družbenega plana in proračuna občine M. Sobota za leto 1958 zborom volivcev v razpravo. Zbori volivcev bodo predvsem razpravljali o smernicah, ki naj zagotovijo nadaljnjo gospodarsko krepitev občine itd.

Dosedanji zbori volivcev so že pokazali, da je družbeni plan smotrno sestavljen in da je tako akumulacija kot razdelitev skupnih sredstev pravilno in dobro predvidena.

*

Volilni imeniki soboške občine so pregledani. Volilo bo 15.126 volivcev, od tega 8.095 žena. Največ težav pri reviziji je bilo v Murski Soboti, kjer je bilo v starem volilnem imeniku več kakor 500 napačnih vpisov, ki so v glavnem nastali zaradi neprijavljenih preselitev.

*

Poudarek proračuna občine Murska Sobota je v letošnjem letu na šolstvu. Zagotavljajo se sredstva za gradnjo nove šole v Bakovcih, ki bi jo naj gradili v paviljonskem sistemu in v etapah, za ureditev dveh učilnic v Puconcih, za ureditev ene učilnice v Bodoncih, Brezovcih in Gederovcih in za nabavo nekaj šolske opreme, ki bi zamenjala staro in dotrajano.

*

Zagrebško podjetje, ki bi moralo dobaviti asfalt za ureditev nekaterih pločnikov že jeseni, je sedaj sporočilo, da bo naročilo izvršilo. Ob ugodnejšem vremenu se bodo zato dela, ki so bila predmet kritike Sobočancev na zadnjih zborih volivcev, spet nadaljevala.

*

Bodonske volivce je nedavno obiskal kandidat za republiško ljudsko skupščino tov. Boris Kocjančič. Po nagovoru kandidata, ki je obsegal prerez nad doseženimi uspehi v zunanji in notranji politiki in nekaterimi bodočimi nalogami nove ljudske skupščine, so se volivci zanimali predvsem za načine kmetijske kooperacije in grajali način odkupnega podjetja v Murski Soboti, ki ne spoštuje pogodbenih obveznosti in ne prevzema živine po kontrahirani ceni.

Bodočnost v zemlji in ljudeh

(Nadaljevanje s 5. strani)

nes 30). Seveda bodo delavnico zgradili ob žagi, tako da ne bo prav nič od rok. Kmetijsko gospodarstvo Središče se lahko pohvali (če že ne z drugim) vsaj s tem, da gospodari brez izgub, kar je ob nenehnih izgubah mnogih drugih državnih kmetijskih gospodarstev kar lep uspeh.

○ Pri tem pa Središčani ne bodo ostali. Še letos bodo ustanovili strojno opekarno v Rakitju. Tam je dovolj surovine, ki je v okolici najboljša, blizu je voda, elektrika, glavna cesta. Bila bi res škoda, če ne bi izkoristili zakladov, ki jim jih ponujata narava in dosedanji napredek Središča. Kupili bodo le elektromotor in ustrezno stiskalnico, pridnih rok pa je v Središču dovolj. Za začetek bo ukrenil vse potrebno občinski ljudski odbor, nato pa bo podjetje samo zoralo ledino in se izgrajevalo glede na potrebe tržišča.

Torej lepi obeti za prebivalce središke občine ne glede na to, da se ukvarja večina prebivalstva s kmetijstvom, in to prav tako uspešno:

○ Središče bo dobilo prepotrebno opekarno, ki ji bodo priključili tudi obrat cementnih izdelkov, saj je v Dravi obilo prvovrstnega gramoza;

○ Središče bo dobilo z združeno mizarsko delavnico (z žago) obrat za izdelovanje stavbenega pohištva, saj je surovine že v 900 ha gozdov drž. sektorja dovolj;

○ Središče bo dobilo s tovarno sladkorne pese v Ormožu (ko jo bodo zgradili) novo pobudo za nadaljnji napredek kmetijstva. Občani so že doslej sadili sladkorno peso in jo prodajali ustreznim tovarnam, ko pa bo tovarna po cesti in železnici le streljaj od Središča, bodo sadili še manj krompirja.

To, kar smo napisali o središki občini in njenih občanih danes, je le delni prerez gospodarskega življenja kraja, njegovih ljudi in bližnje okolice. Kdor Središča še ne pozna, mu za danes lahko zaupamo tudi to, da v občini nimajo nobenih preglavic s plačevanjem davkov. Rubežev ne poznajo. Oboje je dokaz zglednega sodelovanja prebivalstva z ljudskim odborom, ki se trudi, da bi nudil dovolj kruha vsem prebivalcem občine. -jan

DELAVNE ZADRUŽNICE V KOBILJU

Sekcija žena zadružnic v Kobilju obstoja že od l. 1951, vendar je njeno delovanje živahno šele od lani. Letos so izkoristile zimske šolske počitnice in v prostorih šole priredile gospodinjski tečaj. Obiskovalo ga je 26 žena in deklet, medtem ko šteje sekcija 67 članic. Za zaključek tečaja so priredile tudi uspelo razstavo.

Dalje so dobile zadružnice v Kobilju nujno splošnega ljudskega premoženja, kjer bodo uredile vrt in se praktično usposabljale v vrtnarstvu. Naprosile so tudi kmetijskega strokovnjaka, da jim bo pomagal z nasveti. Resno razmišljajo tudi o vaški skupnosti, ki bi nabavila pralni stroj za razbremenitev kmečkih žena.

SKRB ZA VAJENCE

Sindikalna podružnica komunalnih in obrtnih delavcev ter uslužbencev v Ljutomeru združuje komunalne delavce, vajence zasebnih obrtnikov, kakor tudi pomočnike ter gospodinjske pomočnice in gospodarske pomočnike. Doslej je uspelo podružnici vključiti v članstvo 90% vajencev zasebnih obrtnikov, ki obiskujejo vajensko šolo v Ljutomeru. Ni pa jim uspelo vključiti tudi onih vajencev, ki ne obiskujejo šole v Ljutomeru, marveč jih pokličejo na trimesečne tečaje s strnjenim poukom. Izven organizacije je tudi precej obrtnih pomočnikov, ki so oddaljeni od Ljutomera.

Umor v Gornjih Petrovcih

V ponedeljek zjutraj so našli umorjeno v Gornjih Petrovcih 47-letno Sidonijo Kovačec, kmetico iz Šulinec. Kovačeceva se je v nedeljo udeležila prireditve žená v počastitev 8. marca.

Vse kaže, da je Kovačecevo, ko se je vračala pozno ponoči domov, počakal morilec ter jo zabodel z nožem v srce. Žena zapušča moža in tri otroke.

Po nepopolnih podatkih so preiskovalni organi morilcu že na sledi.

POPRAVEK

V naši prejšnji številki je tiskarski škrat pomotoma naredil v vesti pod naslovom »Koristno in poučno predavanje« iz besede Odranci — Beltinci. Prosimo bralce, da nam to oprostijo.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 14. do 23. marca.

Sredi marca jasno in hitra otoplitev, le ponoči sprva še mraz. Okoli 19. marca ponovna ohladitev z obilnimi padavinami, sneg do nižin. V naslednjih dneh izboljšanje, oz. razjasnitev in sprva hladno z občutnim mrazom ponoči, pozneje postopno topleje.

Dr. V. M.

POMURSKI VESTNIK

Izdaja Časopisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murski Soboti — Direktor in odgovorni urednik Dragan Flisar — Uredništvo: Murska Sobota, Štefana Kovača 16 — — Telefon 138 — Uprava: M. Sobota, Kocljeva ulica 7 — Telefon: 53 — Oglasni in naročniški oddelek: Štefana Kovača 16 — Telefon 138 — Naročnina četrtletna 100, polletna 200, celoletna 400 dinarjev — Rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje — Tek. račun pri Komunalni banki, M. Sobota, štev. 64-KB-1-2-365 — Tisk Pomurske tiskarne v Murski Soboti

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nedelja 16. marca 1958

Dr. Miloš Borovšak, stanuje v Kolodvorski ulici — novi blok.

Ordinira v splošni ambulanti od 8. do 12. ure, v nujnih primerih popoldne in ponoči na stanovanju.

TEDENSKA NOČNA DEŽURNA SLUŽBA

od 17. do 22. marca 1958

Dr. Jan Sedlaček, stanuje v Trubarjevem drevoredu.

PROSTOVOLJNI KRVODAJALCI

od 3. do 8. marca 1958

Štefan Matjašec in Jožef Raj, oba iz Brezovice in oba drugič; Marija Lonec, Rozalija Prša in Ana Žalik, vsi iz Žižkov; Rozalija Marič iz Lendave; Roza Vinčec, Martin Vinčec, Cecilija Kustec, Terezija Tkalec, Marija Gerič, Marija Hozjan, Marija Horvat, Martin Kozlar, Ignac Horvat, Evfenija Tompa in Avgust Gjura, vsi iz Trnja.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame in stare mame

PAULE VÖRÖŠA

se najprisrčneje zahvaljujemo vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti, darovali vence in cvetje.

M. Soboti, 11. marca 1958

Družina Vöröša

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali ob smrti naše drage mame

BARBARE CAR

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, rodbini in sosedom, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi darovalcem vencev, duhovščini, posebna hvala našim domačim gasilcem, ki so se pogreba udeležili v tako velikem številu.

Žalujoči sinovi in hčerka z družinami. — Sebeborci.

PRODAMO OSEBNI AVTO

Kmetijsko gozdno gospodarstvo Lendava proda zaradi tipizacije voznega parka **osebni avto znamke Chevrolet** v voznem stanju in **motorno kolo 125ccm znamke DKW,** ki je potrebno popravila. Vse informacije in ogled vozil na upravi podjetja KGG Lendava.

Sprejmemo takoj ali kasneje

ZIDARJE,
PRIUČENE ZIDARJE,
DELAVCE
IN VAJENCE
ZA ZIDARSKO STROKO.

Hrana in stanovanje zasigurano.

Gradbeno podjetje »Graditelj« Ljubljana, Smartinska c. 61/b Zadnja tramvajska postaja Žale.

PREKLIC

Podpisani preklicujem besede, katere sem izrekel v gostilni »Pri dobri kapljici« zoper cestarje, obenem se zahvaljujem sindikalni podružnici za odstop nadaljevanja sodnega postopka. Josip Majerič, M. Sobota. D-205

Volno predem in barvam po naročilu vse vrste po solidni ceni. Đuro Sinković, Prediona vune i bojadisaona, Čakovec, Nazorovo šetalište 3.

Kmetijska zadruga Zenkovci

razpisuje mesto

honorarnega knjigovodje.

Nastop službe s 1. IV. 1958. Honorar po dogovoru. Prošnje je vložiti na upravo zadruge.

RAZPIS

Nogometni klub »Sobota« razpisuje mesto hišnika na nogometnem igrišču. Pogoje imajo le oni reflektanti, ki imajo stanovanje v M. Soboti, zaradi zamenjave s stanovanjem dosedanjega hišnika. Plača in ostali pogoji po dogovoru. Reflektanti naj vložijo prošnje na UO NK Sobota, ali se pa naj zglasijo pri sekretarju kluba Cvetko Vlado. D-203

ZAPORA CESTE

Z ozirom na odjugo in kopenje cest, uprava za ceste OLO Murska Sobota na podlagi 2. odstavka 3. člena uredbe o varstvu javnih cest (Ur. list LRS štev. 41/53) in sporazumno s Tajništvom za notranje zadeve **prepoveduje uporabo okraine ceste III/1963, relacija ceste Radoslavci—Podislavci** na odseku od km 0.000 do 5.000, in to za ves promet. Preusmeritev prometa se izvede po cesti III/1961.

Ta prepoved velja od dneva objave dalje do preklica.

Prosimo vse koristnike cestnega prometa, da se gornje prepovedi v izogib posledic pridržujejo.

OLO — uprava za ceste Murska Sobota

Avto-moto društvo »Štefan Kovač« — Murska Sobota

razpisuje mesto

PREDAVATELJA — INSTRUKTORJA

za šoferske amaterske tečaje.

Pogoji: kvalificiran šofer z daljšo prakso. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj ali s 1. V. 1958.

Komisija za razpis mest direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Murska Sobota, na podlagi 1. odstavka 21. člena zakona o pristojnosti Občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Ur. list FLRJ štev. 52/57)

razpisuje

MESTO UPRAVNIKA OBRTNEGA PODJETJA »STROJNIK« v Murski Soboti.

Pogoji: Obrtni mojster iz kovinske stroke s prakso v vodstvu gospodarske organizacije.

Prošnje s priloženim spričevalom o strokovnosti, življenjepisom in potrdilom TNZ o nekaznovanju je treba vložiti pri Občinskem ljudskem odboru do 28. marca 1958.

OPOZORILO

Obveščamo, da bomo obvestila in male oglase objavili v »Pomurskem vestniku« takrat, ko bo vplačan tudi znesek za objavo.

Podjetja in ustanove pa morajo ob naročilu predati naročilnico podjetja.

Uprava

TEDENSKI KOLEDAR

Nedelja, 16. marca — Velislav
Ponedeljek, 17. marca — Ljubislava
Torek, 18. marca — Edvard
Sreda, 19. marca — Jožef
Četrtek, 20. marca — Igor
Petek, 21. marca — Beno
Sobota, 22. marca — Vasilij

KINO

MURSKA SOBOTA — od 14.—16. marca ameriški barvni cinemascope film: »Trije novčiči v vodnjaku«; od 18.—20. marca angleški film: »Skozi pekel«.

GOR. RADGONA — od 15.—16. marca indijski barvni film: »Mangala«; od 19.—20. marca ameriški film: »Mali begunec«.

SLATINA RADENCI — od 15.—16. marca angleški barvni film: »Svengali«; 20. marca ameriški film: »Možnejši od noči«.

LENDAVA — od 14.—16. marca ameriški film: »Tarzan in njegova žena«; od 18.—19. marca italijanski film: »Ana Zakeo«.

LJUTOMER — 15. marca ameriški film: »Plamen opoldne«; od 15. do 16. marca angleški film: »Skozi pekel«; 19. marca ameriški film: »Trpljenje«.

BELTINCI — od 15.—16. marca braziljski film: »Razbojnik«.

VERŽEJ — od 15.—16. marca ameriški barvni film: »Človek izza puške«; 20. marca ruski mladinski barvni film: »Pepelka«.

TURNIŠČE — od 15.—16. marca jugoslovanski film: »Plavi devet«.

VELIKA POLANA — 16. marca ameriški film: »Ulica štev. 99«.

KRIŽEVCI PRI LJUT. — od 15.—16. marca nemški barvni film: »Zemlja smehljaja«; 19. in 20. marca češki film: »Krengbij«.

MALI OGLASI

7 ha POSESTVA, hišo in gospodarsko poslopje, vse zidano, gozd, njive, vse v bližini gospodarskega poslopja, ugodno pri obdelovanju zemlje, prodam v Kupetincih, blizu postaje Bučečovci. Pojizvedbe: Marjan Štiberc, Lendavska 10/IV., M. Sobota.

ŠTEDILNIK ugodno prodam. Štefan Barbarič, Lončarovci, Prekmurje. M-197

STISKALNICO (prešo) v dobrem stanju (hrastov les), prodam. Naslov v oglasnem oddelku. M-198

HIŠO, enostanovanjsko, Cvetkova ul. 13, prodam. Informacije daje iz prijaznosti Škraban, M. Sobota, Majstrova ul. 2. M-200

POSESTVO, lepo zaokroženo, v bližini Maribora ob glavni cesti, prodam. Posestvo z vsemi kulturami meri 8 ha. Alojz Šparl, Jareninski dol 60. M-201

48 AROV ORNE ZEMLJE, posejane, na tišinski cesti, prodam. Naslov: Marija Vereš, Lendavska 23, M. Sobota. M-203

VEČJE STEVILO ZIDARJEV in težakov sprejmemo takoj. Stanovanje za samce zagotovljeno. Komunalno podjetje Škofja Loka, Sp. trg 12. M-208

»MOŽ Z NEVARNIM SMEHLJAJEM«

— kriminalni roman znanega angl. pisatelja Edgara Wallaceja je izšel v Obmurski založbi v M. Soboti. Dobite ga v naročniškem oddelku Pomurskega vestnika v M. Soboti, Štefana Kovača ulica ter v vseh knjigarnah in kioskih!

NUJNO KUPIM mlatilnico, pogonski motor, ročno motorno kosilnico in traktor. Pismene ponudbe s točnim opisom in ceno pošljite na naslov: Ivan Dolinšek, Oslnševci 11, p. Podgorci. M-209

TOČILNO MIZO (šank) skoraj novo, pripravno za manjšo gostilno, prodam. Matilda Zamuda, Maribor, Pobrežje, Nasipna 58.

KMETIJA 11 km od Ptuja ob okrajni cesti, 7 in četrt ha zemlje, zidana kmečka hiša, poleg zidan mlin na dva kamna, na dobri vodi, 2 ha njiv, 2 ha travnikov, 1 ha gozda, 2 ha sadnega vrta in vinograd, novo zidan hlev za konje in krave, prodam. Cena 1.750.000 dinarjev. Gotovine pol pri nakupu, ostanek pol leta pozneje. Vprašati pri Adolf Simonič, kolar v Rudini 47, p. Ptuj. M-211

POSESTVO sredi Slovenskih goric, 10 km od Ptuja, pol ha star vinograd, zidana hiša, soba in kuhinja, spodaj velika betonirana klet. Cena 250.000 din. Takoj vseljivo. Vpračati pri Adolf Simonič, kolar, Rudina 47, p. Ptuj. M-211

KUHINJSKO POHIŠTVO v dobrem stanju ugodno in poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku.

PRASETA ZAMENJAM za les (plohe) Puževci št. 17. M-215

1 ha 52 arov OBDELOVALNE NIVE prodam. Interesenti se naj javijo pri Štefanu Barbariču, M. Sobota, Kocljeva ul. 7. M-217

ZGORNJI DEL SEDEŽA na motornem kolesu sem izgubil na cesti Beltinci—Černelavci. Poštenega najditelja prosim, da mi ga vrne proti nagradi 1000 din v oglasni oddelek Pomurskega vestnika, M. Sobota, Štefana Kovača 16. M-218

LAJOS ZILAHY: 22

SMRTONOSNA POMLAD

— Pridi jutri zopet!

Po njunem odhodu je odprla okna.

— Vselej tako zakadita, da bi se človek zadušil.

— Kdo je ta Boško?

— Novinar. Macin prijatelj.

— In kdo je Maca?

— Gledališka igralka. Stanuje tu v hiši. Večkrat sem v njeni družbi. Je zelo veselo dekle. Človek se ji mora smejati. Seznanila vas bom z njo.

Šele zdaj sem se ozrl po sobi. Pohištvo in preproge so dokazovale, da je bil Adam Witt radodaren človek. Ob steni je stala mogočna starinska kredenca iz češnjevega lesa, v enem kotu pianino, nad njim ura na stebrih iz alabastra. Na stenah dve, tri dobre slike, kupljene v trgovini z umetninami, toda strokovno in okusno izbrane in dragocen francoski gobelin. Tudi najmanjši predmeti, pepelnik, svečniki na pianinu, pregrinjalo na mizi in lestenec, vse to je bilo iz najboljših trgovin.

— Koliko sob imate?

— Samo ti dve, — je rekla Joža in odprla pred menoj vrata spalnice.

Vstopil sem. No da, videl sem že takšne reči. To je skrito gnezdo bogataških ljubimk, ki je morda povsod na svetu enako. Postelja v slogu Louisa XIV. je naravnost monuentalna in očitno narejena za dva.

Nad njo svetlomoder, svilen baldahin. Pokrita je bila s težko svileno odejo, ki je na vseh straneh visela do tal. Med posteljo in oknom je stala velika toaletna miza, nad njo nekoliko poševno benečansko zrcalo. Na mizi cela izložba stekleničk iz brušenega kristala, v njih raznobarvna dišavna olja in alkohol. D'Orsayeve in Houbiganove stekleničke, beli glavniki in bele krtačke s srebrnim hrbtom. Na sleherni steklenički srebrn zamašek, tako da je bila miza sam blišč kristala in srebra. Iz brezštevilnih rafiniranih predmetov manikure je odseval naravnost pretiran kult lepega in mladega ženskega telesa. Na steni edina velika slika: naga Leda z labodom. Dve veliki omari z ogledali, ob steni nizek, mehak divan, preobložen z blazinicami. In nekaj, kar sem tu videl prvič: vsa tla sobe so bila prekrita z belo kocinasto preprogo, kot bi človek hodil po visoki beli travi. Naravnost v strahu sem stopil nanjo s svojimi čevlji. Ta preproga je izdajala še eno tajno: v to sobo stopi človek le v copatah, ki se jih ni dotaknil uličnj prah.

— Tukaj je kopalnica, — je rekla Joža in odprla majhna tapecirana vrata.

Tudi tukaj popolno udobje in čistoča. Vse je bilo snežnobelo, tudi stene so bile visoko obložene z belimi ploščicami iz porcelana. Zraven kopalne kadi so bile ogromne rdeče gobe, na umivalniku najboljša francoska mila, ki so daleč naokrog širila prijeten duh. Kot pena mehke brisače in kopalni plašči.

— Od kdaj niste videli Adama? — sem vprašal Jožo, ko sva se vrnila v prvo sobo.

— Gotovo je že deset mesecev. Iz njegovega zadnjega pisma, ki sem ga dobila prejšnji teden, sklepam, da se mu je stanje poslabšalo.

To je rekla z iskreno žalostjo v glasu.

— Počakajte me za trenutek tukaj, takoj se bom oblekla.

Zdaj je imela na sebi haljo slezenovinaste barve. Na nogah prav takšne svilene čevlje.

Ko se je kmalu za tem vrnila oblečena, sem jo komaj prepoznal. V svojem temnosivem jesenskem kostimu s preprostim, okusnim klobukom je izgledala kot model odličnega modnega žurnala. Adam Witt jo je prav gotovo marsičesa naučil, toda ta prefinjen in siguren okus v oblačenju ji je bil že prirojen.

Šla sva večerjat v mestni park. Malo sem se bal, da bo Joža resna in sentimentalna, kakršne so običajno zaljubljene ženske, toda nasprotno, bila je vesela in je tudi mene osvežila. Niti sledu ni bilo na njej o razpoloženju, ki sem ga občutil takrat, ko sem jo spremljal na kolodvor. Nad vsem je bila vzhičena. Za kotlet je dejala, da tako dobrega še nikoli v življenju ni jedla, šampanjec je pila s priprtimi očmi v majhnih požirkih, zganjala je drobne šale, tako da se je nisem mogel dovolj načuditi. Tako prijetno, srečno in veselo se že dolgo nisem počutil.

Držeč se pod roko sva peš zapustila restavracijo. Ko sva pozvonila na vratih, je bilo samo ob sebi umevno, da grem tudi jaz z njo. Na cigareto in kozarček likerja.

Joža je pohitela naprej v spalnico in medtem, ko sem jaz iz češnjeve kredence pobiral likerje in kozarce — imela je odlična angleška in ruska žganja — se je preoblekla.

Čez nekaj trenutkov se je sveža vrnila iz kopalnice. Z obraza in rok so ji dehtele sveže dišave. Presenečen sem opazil, da ima na sebi le dolgo haljo, z vrvico prevezano okrog pasu, na bosih nogah pa svilene čevljčke slezenovinaste barve. Halja je imela spredaj globok izrez in pri posameznih gibih so se ji videle polne, bele prsi.

Žganje sva prenesla v spalnico. Joža se je namestila na tleh, na mehki beli preprogi. Sam sem sedel na divan. Glavo mi je položila v naročje, dvignila oči k meni in rekla:

— Spi pri meni!

Tokrat me je prvič tikala.

Tako sem tega dne postal naslednik Adama Witta, ki je tačas s svojim ubogim, bolnim srcem umiral v nekem onozemskem sanatoriju. Kajti večni zakon življenja je, da se postelje mrtvih še niso niti ohladile, ko že ležejo živi vanje.

*

Torej naprej, v novo življenje! Brskajoč po svojem spominu sem se spomnil debelega Turkeveya z monoklom, s katerim sem se seznanil pri Editinih, ko sem bil prvič na večerji. Turkevey je bil tajnik Nacionalne stranke, zato sem pomislil, da bi mi lahko pomagal pri sprejemu.

Nekega popoldne sem ga našel v Gerbeadu. Seznanil sem ga s svojim namenom.

— P'osim, zelo 'ad, — mi je dejal, kaiti še vedno ni mogel izgovoriti »r«. — Vpisal te bom tudi v klub, mo'da si b'al v časnikih, da je p'vega odp't Madža'ski klub. Tam boš našel zelo dobro družbo, predvsem politike.

Drugi dan sem odšel v Madžarski klub, kjer me je Turkevey odpeljal k predsedniku.

— Ekselenca, dovolite, da vam predstavim našega najnovejšega člana.

Njegova ekselenca — neki upokojen državni sekretar — je v moji prisotnosti poslušal poročilo, ki mu ga je Turkevey dal o meni.

Turkevey je malce pretiraval, ko je dejal, da izviram iz zelo vplivne družine v županiji, da moje ime ima »čarobno moč« v županiji, razen tega, da sem neodvisen gospodar pomembnega posestva.

Njegova ekselenca je kimal z glavo in na koncu izrazil prepričanje, da bo v meni našel nezmotljivega političnega prijatelja.

— Počakaj, p'osim, p'edstavil te bom gospodu podp'edsedniku, — je dejal Turkevey, me prijel pod roko in se z monoklom na očesu oziral ter iskal nekoga med člani kluba.

Naenkrat sem se znašel pred Editinim očetom. Prebledel sem.

— Ekselenca, — je pričel Trkevey, toda general ga je prekinil in se z nasmehom obrnil k meni:

— O, midva se že poznava. Že dolgo se nisva videla. Zdaj več ne stanuješ z nami v isti hiši...?

— Zadnje mesece sem prebil na svojih posestvih, — sem rekel ne vedoč niti sam, zakaj sem se zlagal in rekel na »posestvih«, ko sicer nikoli ne lažem.

— Seveda, seveda, — je rekel general.

— Kako je gospa soproga? — sem ga vprašal.

— Hvala lepa, zelo dobro.

— In Edit? Kdaj se bo omožila?

— Okrog božiča mislimo...

JUBILEJ SRAMOTE

Lurd - sto let veletrgovine z vero in človeško neumnostjo

PRAVIJO, DA SE JE PRED TOČNO STO LETI PRIKAZALA SAMA DEVICA MARIJA UBOGI PASTIRICI V LURDU. TO JE BIL VZROK, DA SE JE LURD RAZVIL V NAJVEČJO VELETRGOVINO Z VERO IN ČLOVEŠKO NEUMNOSTJO NA SVETU. LETOS PRAZNUJE STOLETNICO. PRIPRAVE SO BILE VEČ KOT VELIČASTNE, SEVEDA NE ZARADI VERE, TEMVEČ FINANČNEGA DOBIČKA, KI LAHKO PRI TEM NASTANE. MED DRUGIM SO ZGRADILI BAZILIKO ZA 20 TISOČ LJUDI.

V Lurdu je vse v znamenju križa in čudežev. Lurdski hotelirji imajo narisane križe na svojih računih, ki so, mimogrede rečeno, mnogo večji kot pa v Parizu. V Lurdu je danes 607 hotelov, restavracij in pensionov, kjer je 7500 sob za prenočevanje. Cene so seveda primerno visoke. Soba v skromnem hotelu stane prav toliko kot v Parizu v najbolj luksuznem.

R. en hotelirstva je zelo razvita tudi trgovina z raznimi spominčki, »čudodelnimi podobami in svetinjicami« itd. Lurdskim trgovcem ne gre odrekati izvirnosti. Eden izmed njih je začel izdelovati posebne sandale za križev pot, ker je po slabem vremenu hoja na Kalvarijo precej neprijetna. Na tem križevem potu je toliko raznih trgovinic, kramarij in beračev, da se jih pobožni verniki komaj otresejo. Kdor pa se na tem križevem potu utrudi, lahko stopi v eno izmed mnogih gostiln.

Letos bo Lurd dosegel višek v svoji finančni zgodovini. Za prodajo je pripravljenih 10 milijonov svetinjic, 20 do 30 milijonov razglednic, tisoč ton voščenih sveč in ogromno število rožnih vencev. Ljubitelji gramofonskih plošč pa bodo lahko kupili okrog 200 tisoč navadnih in mikro plošč z Ave Marijo.

Nič čudnega, da so cene trgovin v Lurdu neznansko poskočile. Trgovinica z religioznimi drobnarijami v neposredni bližini votline velja od 60 do 70 milijonov frankov. Kraj, kjer bodo prodajali svinčnike z vrezanim likom Marije, je odkupila neka znana trgovska hiša za tri milijone frankov.

V Lurdu pričakujejo razen stotisočev turistov tudi mednarodne lopove in žeparje. Na nje budno pazijo posebej izbrani policijski inšpektorji s polnimi žepi slik raznih mednarodnih zločincev.

Lurd daje Franciji letno 8 milijard deviznih frankov. Računajo, da jih bo letos dal kakih 25 milijard. Koliko bo dobila cerkev, ni znano. Toda vsekakor se ta veletrgovina z vero splača za obe strani — za cerkev in francosko državo.

V stotisočih prihajajo taki pohabljenci v Lurd in odhajajo spet neozdravljeni. Deklici zadaj nobena »čudodelna« voda ne bo več povrnila noge, žena spredaj pa ne bo vstala iz vozička

Najnevarnejši poklic - gospodinjstvo!

Neki nemški statistik je objavil pred kratkim razpravo, v kateri pravi, da so gospodinje pri svojem poklicu največkrat žrtev nesreč. — V zadnjih letih se je gospodinjam pripetilo več nesreč, kot jih je bilo na cestah! V letu 1954/55, pravi ta statistika, so v Nemčiji zabeležili enako število nesreč med gospodinjami kot med šoferji in potniki motornih vozil.

Položaj v Angliji je še težji. V zadnjih 10 letih se je smrtno ponesrečilo na angleških cestah 48 tisoč ljudi, medtem ko se je v istem času ponesrečilo doma 60 tisoč oseb, po večini žena.

ZDA so tudi na tem področju dežela rekorda. Okoli 48 odst. vseh nesreč, ki se končajo s smrtjo, se je v zadnjih desetih letih pripetilo v kuhinjah in kopalnicah.

Nemška anketa pojasnjuje ta čuden pojav z dejstvom, da so pomožni električni stroji preplavili sodobna gospodinjstva in da žene često ne umejo pravilno ravnati z njimi. Največkrat se ponesrečijo mlade žene od 20 do 30 let, ki so preveč samozavestne ali pa bolj raztresene kot starejše gospodinje.

Mickey Spillane straši Amerikance

Njegovi "črni" romani imajo danes najvišjo naklado
Stalni rekviziti: zločin, pornografija in sadizem

V Ameriki se je razširila nova vrsta kriminalnega romana, ki ga imenujejo »črni« in katerega najbolj znani predstavnik je Micky Spillane. Ta nima mnogo skupnega s klasičnimi kriminalnimi romani Edgara Wallacea, Simeona ali Agathe Cristie. V klasičnih romanih je glavna stvar, kdo je morilec in na koncu ga vedno odkrijejo in kaznujejo. V romanih Mickeya Spillana pa gospodarijo groza, sadizem in pornografija.

Mickey Spillane je sin newyorškega barmana. Že kot otrok je plašil svoje sošolce s strašnimi zgodbami o duhovih. Potem se je potikal tod in tam, dokler se ni vrgel na pisanje kriminalnih romanov nove zvrsti. Že s svojo prvo knjigo je dosegel velik uspeh. Prodali so jo v dvemilijonski nakladi.

Danes je Spillanova popularnost v Ameriki tako velika, da založniki sploh več ne prečitajo rokopisov njegovih knjig, temveč mu avtomatično za vsakega plačajo po 50 tisoč dolarjev. Spillane se ne zadovoljuje z enim umorom. V njegovih knjigah so masovni pokolji, policijski uslužbenci niso vedno na strani pravice, prostitucija in trgovina z mamili sta redno zastopani.

Kljub velikim zaslužkom pa Spillane še vedno živi v hiši, ki jo je sam zgradil, s svojo ženo in dvema otrokoma ter ima po pravilu samo eno obleko. Tudi to je zanj dobra reklama. Razen tega pa je vpisan v neko versko sekto, ki prepoveduje uporabo orožja in zlorabo ljubezni.

MOST ZA MARISO

Devetletna Marisa je morala hoditi v šolo čez potok, kjer ni bilo mostu. Jeseni in pozimi, ko je potok narasel, je prihajala v šolo z mokrimi nogavicami. Ko so učenci pisali šolsko nalogo o tem, kaj si želijo za Novo leto, Marisa ni naštela podobnih želja kot njeni sošolci, temveč si je želela samo to, da bi čez potok Kiomo zgradili most. Ko je za to zvedelo neko italijansko filmsko podjetje, je sklenilo pomagati ubogi Marisi. Nalašč zanjo so zgradili most čez Kiomo in sama ga je odprla. Zdaj ji ne bo treba več preko deroče vode v šolo.

Kdor se z vragom bode...

Nenavadni dogodki v malem italijanskem kraju Badia Polesine

To se je zgodilo v kraju Badia Polesine v Italiji. Glavni osebi v tej zgodbi sta župnik in vrag. Da, pravi vrag in to v našem atomskem stoletju!

Cerkev je že v XIII. stoletju ugotovila, da je vrag ženskega spola in to je župnik don Mario Casella dobro vedel. Zato je začel v cerkvi grmeti proti temu ženskemu vragu in tolmačil prisotnim, da vrag nima stanovanjskega problema, ker je doma v vseh ženskah ter podobne reči. Čudno, poročeni moški so mu vneto pritrjevali. Toda don Mario je pretiraval. Govoril je, da je vsaka ženska »janua diaboli« (po latinsko se temu reče vražja vrata), začel je trditi, da so ženske pot k grehu, škorpijonov pik, škodljiva bitja itd. S tem pa je res zbudil vraga, ki mu je končno posvetil.

Nekega dne, ko je tako uporno spet govoril o vragu, mu je segla v besedo neka sedemnajstletna deklica in mu zagrozila, da mu slabo predlo, če ne bo nehal govoriti takih neumnosti. Župniku je to prišlo prav, saj je imel zdaj konkreten dokaz o vragu v ženski. Dekletu je zagrozil z izobčenjem, če bo še kdaj zinila kaj takega.

Toda zdaj se je začelo tisto: kdo bo koga. Župnik je bil uporen, 17-letna Anna Modaglioni pa tudi. Starejši ljudje so smatrali, da je v župnika skočil vrag, ker tako govori, drugi pa so javno dvomili v njegovo zdravo pamet. Ženske pa so menile, da tisti, ki vleče vraga za jezik, mora občutiti tudi njegove kremplje.

Župnik bi še nadalje vlival gorečo smolo in žveplo na vse ženske vrage tega sveta, če se ne bi zgodilo nekaj, kar je njegovo križarsko vojno namah končalo. Nekega dne se je ob običajni maši zbralo v cerkvi precej starejših žena in deklet. Na obrazih jim je bilo videti, da pripravljajo vragolijo. Dolgo so morale čakati, da se je pojavil župnik, toda ne ponosno, temveč kot pretepen kužek s klecajočimi koleni.

Ponoči je namreč nekdo potrkal na njegova vrata. Usodno je bilo to, da je odprl. Kajti komaj je odklenil, ga je zgrabilo sto rok, mu najprej zalepilo usta z obližem, potem pa pošteno premlatilo, čeprav so to bile same nežne ženske roke. Policija je aretirala Anno Modaglioni kot idejnega začetnika te afere. Toda čez pol ure so vse ženske bile pred zaporom. Legle so na cesto in zagrozile, da ne bodo odšle tako dolgo, dokler Anne ne bodo izpustili, kajti vse so sodelovale v »spreobračanju« donna Maria. Anno so izpustili, župnika pa premestili.

O znani ameriški filmski igralki Lani Turner (videli smo jo v filmu »Žena z neapeljskih ulic«) krožijo vesti, da je resna tekmica za »Oscarja«

Obveščamo cenj. bralce, da je moralo v tej številki iz nepredvidenih in nepremostljivih tehničnih ovir izostati nadaljevanje naše slikanice »MRKI«. Prosimo cenj. bralce, da nam to oprostijo. V prihodnji številki bo izšlo nadaljevanje slikanice kot običajno.

UREDNIŠTVO

Smrt zaradi čebel

Čebelni roj je napadel potnike v avtobusu, ki je vozil skozi predmestje južnoafriškega mesta Pretorije. Neko ženo je pičilo okrog 300 čebel, tako da je nekaj ur kasneje podlegla zastrupitvi. Tudi ostale potnike so čebele močno opikale.

TRIJE, KI SO UŠLI SMRTI

Odkrita skrivnost mladosti?

PODALJŠATI ŽIVLJENJE IN MLADOST — TA NEOSTVARLJIVI SEN ČLOVEŠTVA SE ZDI, DA SE ZDAJ PRIBLIŽUJE URESNIČITVI, ČE UPOŠTEVAMO, DA JE POVPREČNA ŽIVLJENJSKA DOBA ŽIVALI PET DO SEDEMKRAT DALJŠA OD DOBE RASTI, POTEM BI MORAL ČLOVEK ŽIVETI 100 LET, PA TUDI 140 LET. NAJBOLJ ZNAČILEN POJAV STARANJA JE DEGENERACIJA TKIVA. DOSLEJ SO UPORABLJALI RAZNE NAČINE, DA BI POŠKODOVANIM CELICAM VRNILI ŽIVLJENJE.

Popolno novost na tem področju pa je uvedel švičarski profesor Paul Niehans, ki uporablja injekcije, napravljene iz tkiva, ki ga vzamejo iz živalskih zarodkov. Ta način temelji na stari zamisli: združevanju istorodnih celic, ki pripadajo organizmom različnih vrst. Zdravljenje celic po sistemu profesorja Niehansa so začeli v Franciji že pred tremi leti. Mnogi ugledni francoski zdravniki uporabljajo njegov način zdravljenje. Toda prvi med uglednimi znanstveniki-mojstri je profesor Niehans, star 75 let.

Troje po vsem svetu znanih ljudi je začelo čudno bitko: papež Pij XII, kancler Adenauer in znameniti francoski slikar Braque. Namen te borbe: podaljšanje njihovega življenja. Zdelo se je že, da bodo ti možje umrli v starosti okoli 75 let. Toda zdaj se jim je povrnila vitalnosti. Uspeh je povezan z imenom švicarskega kirurga doktorja Niehansa.

Skrivnost tega zdravljenja je v njegovi enostavnosti. Človeško telo sestoji iz milijonov celic, ki se neprestano obnavljajo. Ko se človek stara, obnavljanje celic preneha in organi začnejo slabeti. Ta pojav je pripeljal doktorja Niehansa do zaključka, da je vsaka bolezen pravzaprav bolezen celic.

Rešitev je po njegovem v tem, da pridejo v telo nove in zdrave celice, ki oživijo poškodovane celice in zavrejo celotni proces staranja. Tehnika dela doktorja Niehansa je zelo preprosta: z ustreznega dela kake živali snamejo sveže celice, ki jih zatem pretvorijo v raztopino. To neposredno vbrizgajo bolnikom. Edina težava je v tem, da med zakolom živali in vbrizgavanjem injekcije ne sme preteči več kot tričetrt ure. Postopek je tako zelo preprost, da so mnogi zdravniki podvomili vanj. Toda tem kritikom postavlja dr. Niehans naproti močan argument: Na tisoče ozdravljeni, ki jih je opravilo 300 zdravnikov v Nemčiji, Švici, Franciji, Italiji in Španiji.

O Od 12 tisoč oseb, ki jih je v 26 letih Niehans osebno zdravil, jih je 60 odst. ozdravil v primerih, ko je uradna medicina doživela neuspeh. Dr. Niehans tudi trdi, da je pozdravil mnoge primere možganske arteriosklerozo. Njegov naivečji uspeh pa je on sam. S 75 leti se zdi kot mož pri šestdesetih. Visok, dobro grajen, je nenavadno vitek in odločen.

Pred dvema letoma je Niehans odkril postopek, po katerem pretvarjajo živalsko tkivo v prah. Ta prah izdelujejo v Heidelbergu v Nemčiji. Doktor Adenauer in Braque potrjujeta, da jih je ta prah rešil. Doktor Niehans noče povedati nobenih podrobnosti o svojih obiskih pri papežu. Vendar je znano, da imajo zdaj v Vatikanu posebne klavnice, v katerih lahko v naglici jemljejo različne človeške organe.

O Mnenja o zdravljenju celic so zelo deljena. Vendar lahko trije ljudje v vsakem primeru pričajo v korist »zdravnika čudodelnika«: Pij XII, ki je še aktiven, Adenauer, ki še vedno neumorno dela in Braque, ki navzlic svojim 75 letom in strašnim naporom astme še naprej slika po 12 slik naenkrat.

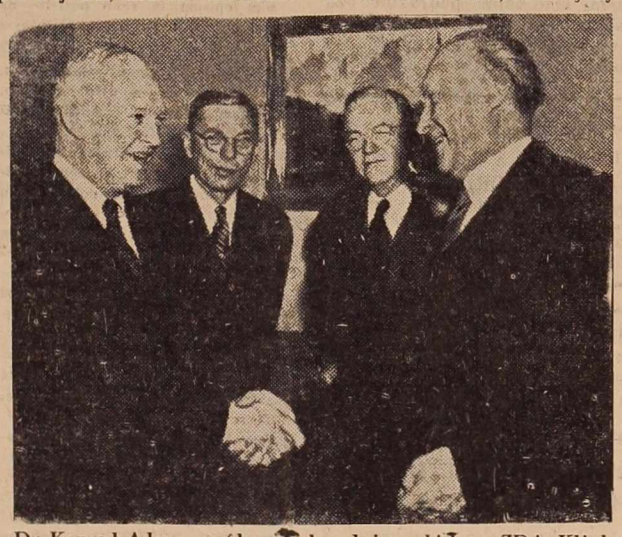

Dr. Konrad Adenauer (desno) ob zadnjem obisku v ZDA. Kljub visoki starosti je še vedno zelo aktiven politik

Tudi to se zgodi

LOV NA ZLOČINCA S TAKSIJI

Dve sto petdeset pariških šoferjev taksijev je sodelovalo pri lovu na nekega tatu, ki je ukradel avto direktorju pariške družbe tapsijev. Šoferji so preko radijskega oddajnika dobili podroben opis avtomobila. Kmalu je eden izmed njih opazil direktorjev avto, ki ga je vozil neki mladenič. Poklical je svoje kolege in v hipu so obkolili ukradeni avto s taksiji ter predali tatu policiji.

SAMOPOSTREŽBA ZA PSA

Jan Van Stiemer iz Amsterdama je naučil svojega psa, da mu je vsak dan prinesel par klobas iz bližnje delikatesne trgovine. Nekega dne pa je privlekel pes s seboj cel venec klobas. Stvar je hitro pojasnil. Pes je prišel v prodajalno, ko lastnika ni bilo v njej. Uporabil je sistem samopostrežbe in zgrabil vse klobase, ki so bile na prodajni mizi.

SREČNA IZSELJENCA

Družina Salvatore se je izselila iz Neaplja v Florido in se nikdar več ni nameravala vrniti. Toda pri odhodu z ladje v ZDA je gospe Salvatore padel na glavo nekakšen plakat. Ker se je to zgodilo na kraju, za kateri še velja potovalno zavarovanje, je dobila za nekaj prask na glavi od zavarovalnice 27.500 dolarjev. Družina Salvatore si je premislila in se s prvo ladjo vrnila v Italijo. Kako tudi ne bi!

f